

REFERAT Miljø- og Erhvervsudvalget d. 02-06-2026

Mødedato Tirsdag d. 02. juni 2026 kl. 14:30

Mødested Mødelokale 5, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Anne Thomas, Jørn Westh, Gitte Wittorff, Sebastian Bloch
Jensen, Helle Munk Ravnborg

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Temadrøftelse om fremtidens uddannelsesindsatser.....	4
Regional uddannelsespulje - projektændringer.....	7
Bornholms Arbejdsmarkedsråd - endelig sammensætning.....	9
Budgetopfølgning pr. 30. april 2026, Miljø- og Erhvervsudvalget.....	11
Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 og status på genopretningsplan for BAT.....	13
Ny buskøreplan.....	18
Orientering vedrørende Industrivej 10-14.....	22
Orientering vedrørende midlertidig arbejdsgruppe for BAT.....	23
Genbehandling af Baltic Energy Islands ansøgning til Bornholms Erhvervsfremmepulje.....	25
Orientering om administrative spareforslag til budget 2027 på udvalgets område.....	27
Nedsættelse af § 17 stk. 4 udvalg for kommuneplan.....	28
Videreførelse samt opprioritering af ressourcer i kommunen til arbejdet med Energiø Bornholm.....	34
Status på det tekniske myndighedsområder.....	39
Opsigelse af Gate21-medlemskab.....	42
Forslag til ny indsatsplan for drikkevandsbeskyttelse ved Smålyngsværket.....	43
Igangsætning af ændring af lokalplan nr. 137 for et boligområde ved Langebjergvej i Sandvig.....	45
Den videre proces for arbejdet med detailhandelsplanlægningen.....	48
Råstofplan 2028 - råstofredøgørelse og indkaldelse af ideér til planen.....	51
Revideret regulativ for husholdningsaffald.....	53
Gensidig orientering.....	55
Sager til høring.....	56
Kommende møder i Miljø- og Erhvervsudvalget.....	57
Lukket: Lukket punkt: Køb af areal og bygning.....	58
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til igangsætning af trafikanalyser i Rønneområdet.....	59
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til ekstern rådgivning til projektering af veje, fortove og sti.....	60

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter

Fraværende

Bemærkninger

Under behandling af punkt 2 deltog Karin Topsø Larsen og Charlotte Bjørnager Kjølby.

Under behandling af punkterne 6, 7, 8 og 9 deltog Jacob Sten Jensen.

Under behandling af punkt 14 deltog Linda Matzen

Anne Thomas bad om en vurdering af, hvorvidt hun var inhabil under behandling af punkt 10. Hun blev erklæret inhabil.

Deltagere fra administrationen

Lisbeth Røgind, Teknisk direktør

Louise Lyng Bojesen, Beredskabs- og Miljøchef

Bjarne Sjelle Freund-Poulsen, Driftschef

Kristian Pihl, Stabsleder Udvikling

Allan Westh, Arbejdsmarkeds- og Digitaliseringschef

Elise Ipsen, udvalgssekretær

Punkt 2: Temadrøftelse om fremtidens uddannelsesindsatser

26/9441

Sagsgang

Social- og beskæftigelsesudvalget orienteres

Miljø- og erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

I forbindelse med introduktionsforløbet for de nye udvalg i kommunalbestyrelsesperioden 2026-2029 afholdes en fælles temadrøftelse mellem Miljø- og Erhvervsudvalget og Social- og Beskæftigelsesudvalget om uddannelsesområdet set i et kommunalpolitisk perspektiv.

Formålet med temadrøftelsen er at give udvalgene en introduktion til kommunens rolle, opgaver og udviklingsmuligheder på uddannelsesområdet samt at pege på områder, hvor der kan være behov for politisk fokus og udvikling i de kommende år.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalgene

- a) tager orienteringen om kommunens rolle, opgaver og udviklingsmuligheder på uddannelsesområdet til efterretning, og
- b) kommer med input til hvilke typer af indsatser og strategiske udviklingsspor der fremadrettet kan være relevante at understøtte for at styrke uddannelsesområdet og Bornholm som attraktivt lokalsamfund og bosætningskommune.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 02-06-2026

- a) Orientering givet.
- b) Input givet.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

- a) Orientering givet.
- b) Input givet.

Sagsfremstilling

Bornholm har – set i forhold til øens størrelse og befolkningsgrundlag – et relativt bredt og varieret uddannelsesudbud på ungdomsuddannelsesniveau. Øen rummer både erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelsesretninger, hvilket er en væsentlig styrkeposition i forhold til at understøtte unges uddannelsesmuligheder lokalt. Det er også med til at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft for det bornholmske arbejdsmarked.

Samtidig spiller de videregående uddannelser, der udbydes på Bornholm en central rolle for rekruttering og fastholdelse af kvalificeret arbejdskraft på øen – særligt inden for velfærdsområderne.

Uddannelsesområdet har dermed stor betydning for Bornholms udvikling som attraktiv bopæls- og bosætningskommune og for mulighederne for at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til både det private og offentlige arbejdsmarked.

Kommunen har ikke myndighedsansvaret for ungdomsuddannelserne eller de videregående uddannelser, men spiller alligevel en væsentlig rolle på området gennem blandt andet vejledningsopgaver, ungeindsatser, beskæftigelsesindsatser, samarbejde med uddannelsesinstitutioner samt kommunens rolle som arbejdsgiver og lokal udviklingsaktør.

Temadrøftelsen skal give udvalgene en introduktion til:

- kommunens opgaver og beføjelser på uddannelsesområdet,

- de samarbejdsflader kommunen har med uddannelsesinstitutioner og øvrige aktører,
- samt hvilke muligheder kommunen har for at understøtte udviklingen af uddannelsesområdet på Bornholm.

Administrationen vil i temadrøftelsen særligt pege på tre områder.

1. Overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse

Kommunen har en central rolle i forhold til at understøtte unges overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Dette sker blandt andet gennem vejledningsindsatser, den sammenhængende kommunale/ ungeindsats (KUI/SUI), skole- og beskæftigelsesrettede aktiviteter samt forskellige overgangs- og støtteindsatser for unge med behov for særlig støtte.

Bornholm klarer sig overordnet godt på området, og langt de fleste unge fortsætter fra grundskolen til en ungdomsuddannelse. Samtidig opleves dog en stigende gruppe unge, som har behov for mere støtte i overgangen til ungdomsuddannelse eller job.

Området forventes samtidig påvirket væsentligt af den kommende EPX-reform, som efter planen træder i kraft fra 2030. Reformen indebærer blandt andet, at 10. klasse, HF og erhvervsuddannelsernes grundforløb 1 (GF1) nedlægges og erstattes af den nye EPX-uddannelse. Reformen forventes at ændre de unges overgangsmønstre og vil få betydning for de kommunale overgangs- og støtteindsatser.

2. Kommunen som arbejdsgiver og behovet for lokale uddannelsesudbud

Bornholms Regionskommune har som øens største arbejdsplads en væsentlig interesse i, at der fortsat findes et lokalt uddannelsesudbud på Bornholm – både på ungdomsuddannelsesniveau og på videregående niveau.

Det gælder blandt andet inden for erhvervsuddannelserne og særligt inden for velfærdsuddannelserne, hvor lokale uddannelsesmuligheder har stor betydning for rekruttering og fastholdelse af arbejdskraft.

Muligheden for at tage en uddannelse lokalt vurderes at have betydning for, om unge og voksne vælger uddannelse inden for områder, hvor kommunen har behov for arbejdskraft, og for om de efterfølgende bliver boende og arbejder på Bornholm. Kommunens udbud af lærepladser og praktikpladser, samt som attraktiv arbejdsplads med gode arbejdsvilkår, er en væsentlig indsats på dette område.

Uddannelsesområdet har dermed ikke alene betydning som uddannelsespolitik, men også som en del af kommunens langsigtede arbejdsmarkeds-, rekrutterings- og bosætningspolitik.

3. Udfordringer på det videregående uddannelsesområde

Det videregående uddannelsesområde på Bornholm er i stigende grad udfordret af faldende ungdomsårgange og lav søgning til flere uddannelser.

I disse år er det særligt lærer- og socialrådgiveruddannelserne der er udfordrede, og administrationen vurderer, at det lokale udbud af videregående uddannelser vil fortsætte med at falde, hvis der ikke arbejdes aktivt med nye udbudsmodeller og samarbejder. På længere sigt kan det medføre usikkerhed om, hvorvidt der fortsat vil være et egentligt fysisk udbud af videregående uddannelser på Bornholm.

Området er ikke en kommunal myndighedsopgave, men har væsentlig strategisk betydning for Bornholms udvikling og for adgangen til kvalificeret arbejdskraft.

Der findes forskellige modeller og ambitionsniveauer for lokale uddannelsesudbud i geografisk mindre områder, som kan danne grundlag for videre drøftelser af, hvordan kommunen fremadrettet ønsker at understøtte området.

Formål med temadrøftelsen

Temadrøftelsen skal give udvalgene et fælles grundlag for det videre arbejde med uddannelsesområdet og skabe en indledende politisk drøftelse af:

- kommunens rolle og muligheder på området,
- hvilke typer af indsatser kommunen med fordel kan understøtte eller udvikle,
- samt hvordan uddannelsesområdet kan understøtte Bornholms langsigtede arbejdsmarkeds-, bosætnings- og velfærdsudvikling.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

uddannelses-og-beskaeftigelsesstrategi-bornholm-2025-2029

Bilag til temadrøftelse MEU og SBU 02_06_2026

Punkt 3: Regional uddannelsespulje - projektændringer

22/16962

Sagsgang

Social- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

To projekter har anmodet om projektændringer. Det drejer sig om projektet "Bornholm Agency - lærlinge indsats" og projektet "UddannelsesBroen"

Indstilling

Direktionen indstiller til Social- og Beskæftigelsesudvalget, at

- a) Projektændringen i Projekt Bornholm Agency - lærlinge indsats godkendes
- b) Projektændringen i Projekt Uddannelsesbroen godkendes.

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering i Miljø- og Erhvervsudvalget.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 02-06-2026

- a) Godkendt.
- b) Godkendt.

Sagsfremstilling

Udvalget fik på mødet i maj 2026 en mundtlig introduktion til den regionale uddannelsespulje. Overordnet understøtter puljen udvikling af formelle uddannelser fra ungdomsuddannelser til videregående uddannelser.

Projekt Bornholm Agency - lærlinge indsats

Projektet handler om at igangsætte en indsats rettet mod de små virksomheder for at modne dem i forhold til at ansætte en lærling i samarbejde med en SMV eller stor virksomhed, ved indgåelse af kombinations-uddannelsesaftaler. Det kaldes også dele lærling.

Projektet vil understøtte at flere bornholmske virksomheder ansætter en lærling på almindelige vilkår eller en dele-lærling. Dette også for at gøre dem klar til at understøtte arbejdet med Energiø Bornholm projektet.

Derudover vil projektet igangsætte et nyt netværk der skal styrke fællesskabet blandt lærlinge på tværs af virksomheder i kommunen.

Projektet søger om en forlængelse af projektet på to år. Oprindeligt er projektet sat til at slutte 31.12.2026, men grundet pausen i forhold til Energiø Bornholm er projektet ikke nået så langt som forventet.

Vurdering

Administrationen vurderer, at forlængelsen af projektet giver god mening. I dialogen med projektet betød pausen i forhold til Energiøen, at virksomhederne var afventende. Energiøen er igangsat igen, og det giver derfor god mening at forlænge projektet med 2 år. Økonomien i projektet er uændret, og de forventede udbetalinger kan ses i tabellen længere nede i denne sag.

Projekt UddannelsesBroen

Projektet handler om, at Campus Bornholm vil arbejde med at øge antallet af elever/studerende på erhvervs- og videregående uddannelser på Bornholm indenfor specifikke erhvervsområder, hvor der er mangel eller bliver mangel på kvalificeret arbejdskraft.

For det første skal projektet gennemføre målrettede indsatser, samt udvikle og afprøve nye metoder, der kan medvirke til en forbedret rekruttering til uddannelser, for at sikre bornholmske virksomheder (SMV'er) kvalificeret arbejdskraft.

For det andet vil projektet arbejde med helhedsløsninger i uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen kombineret med sociale-, motiverende- og fællesskabsskabende initiativer, der skal medvirke til at fastholde projektdeltageren i uddannelse og job på Bornholm.

Og for det tredje vil projektet indirekte medvirke til, at udbuddet af erhvervs- og velfærdsuddannelser kan opretholdes og evt. udbygges på Bornholm.

Projektet er støttet af [Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse](#), og administreret af Erhvervsstyrelsen. Den regionale uddannelsespulje har medfinansieret projektet.

Projektet havde oprindeligt en slutdato d. 31.03.2026. Projektet er ikke nået i mål med målsætningerne, og har derfor søgt, og fået bevilget, en projektførlængelse til 30.09.2026 af Erhvervsstyrelsen.

Vurdering

Administrationen er enig med Erhvervsstyrelsen i, at projektet kan nå i mål hvis det forlænges med 6 måneder. Administrationen anbefaler derfor udvalget, at der bevilges en projektførlængelse på 6 måneder. Projektet vil, ved godkendelse, have en slutdato pr. 30.09.2026. Udvalget vil modtage en slut afrapportering, når projektafslutningen er godkendt i Erhvervsstyrelsen.

Status

Den regionale uddannelsespulje har været disponeret, da den har medfinansieret de ovennævnte projekter. Selvom projekterne forlænges vil der være midler til at igangsætte projekter fra 2027 og frem. Puljen er på 559.000 kr. årligt (PL 2026), og udviklingen af puljens frie midler kan følges i tabellen. Beløbet ændrer sig hvis der disponeres midler fra puljen.

Administrationen vil sammen med relevante aktører afsøge mulighederne for projekter, der kan igangsættes fra 2027. Samtidig afventes også en afklaring for Socialfonden Plus fra 2028 og frem.

Projekt	Bevilget beløb	2025	2026	2027	2028	2029	2029
Bornholm Agency - lærlinge indsats	500.000			250.000	250.000		
Uddannelsesbroen - Campus Bornholm	1.279.250	315.270	963.980				
Uddannelsesøen - Campus Bornholm	630.935		500.000	130.935			
Pulje primo		1.634.872	1.819.602	914.622	1.092.687	1.401.687	1.960.687
Forbrug		315.270	1.463.980	380.935	250.000	-	-
Pulje ultimo		1.319.602	355.622	533.687	842.687	1.401.687	1.960.687

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 4: Bornholms Arbejdsmarkedsråd - endelig sammensætning

26/999

Sagsgang

Social- og Beskæftigelsesudvalget – orienteres

Miljø- og Erhvervsudvalget - orienteres

Formål med sagen

Udvalgene har tidligere godkendt oprettelsen af Bornholms Arbejdsmarkedsråd. I denne sag bliver udvalgene præsenteret for den endelige sammensætning og bemærkninger.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

[Social- og Beskæftigelsesudvalget](#) og [Miljø- og Erhvervsudvalget](#) besluttede på møderne den 3. marts 2026, at oprette Bornholms Arbejdsmarkedsråd.

Administrationen har nu været i dialog med næsten alle de aktører der fik en plads i arbejdsmarkedsrådet.

Bornholms Arbejdsmarkedsråd oprettes med følgende sammensætning:

Bornholms Regionskommune	Andreas Grosbøll, formand Social- og Beskæftigelsesudvalget
Bornholms Regionskommune	Anne Thomas, formand Miljø- og Erhvervsudvalget
Bornholms Regionskommune	Allan Westh, Arbejdsmarkeds- og Digitaliseringschef
FH Bornholm	Joan Prahl
3F Bornholm	Jonna Nielsen
Metal Bornholm	Jimmy Hjorth
FOA Bornholm	Anja Juhl Kofoed
Dansk Industri Bornholm	Lars Nordahl Lemvig

Dansk Erhverv Bornholm

SMV Bornholm

Lars Brendes Mikkelsen

Horesta Bornholm

Kit Haubro Sørensen

Akademikerne Bornholm

Lederne Bornholm

Simon Lambrecht

Danske Handikaporganisationer
Bornholm

Bolette Christensen

Erhvervshus Hovedstadens
filialbestyrelse på Bornholm

Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole

Pia Palnæs Hansen, Rektor

Campus Bornholm

Martin Lasse Hansen Sieben, Direktør

Bemærkninger til sammensætningen

Oprindeligt var det Tekniq Bornholm der fik en plads, men de meldte tilbage at de ikke havde mulighed for at afsætte ressourcerne. Administrationen valgte derfor at videresende invitationen til SMV Bornholm, da der er sammenfald mellem en del af medlemmerne. Pt. afventer administrationen svar fra SMV Bornholm.

Dansk Erhverv Bornholm er ikke vendt tilbage på henvendelsen og den opfølgende mail. Administrationen prøver at følge op med hovedorganisationen.

Akademikerne er ikke vendt tilbage efter flere henvendelser. Administrationens opfattelse er, at Akademikerne ikke er interesserede i pladsen. Det kan derfor overvejes, om pladsen skal tilbydes til en anden organisation.

Erhvervshus Hovedstadens filialbestyrelse på Bornholm udpeger først senere et medlem som forventes på plads inden første møde i 3. kvartal 2026.

Fra administrationen deltager 3 medarbejdere som ”sekretariat” for rådets arbejde. Det vil bestå af en mødeleder og to konsulenter.

Første møde i Bornholms Arbejdsmarkedsråd indkaldes til den 16. september 2026 kl. 14-16.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 5: Budgetopfølgning pr. 30. april 2026, Miljø- og Erhvervsudvalget

26/6391

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

I sagen gennemgås budgetopfølgningen p. 30. april 2026 på udvalgets områder.

Opfølgningen viser et forventet underskud på 17,5 mio. kr. Underskuddet er sammensat af et underskud fra 2025 på 7,9 mio. kr. samt et merforbrug i året på 9,5 mio. kr.

Samlet giver budgetopfølgningen anledning til opmærksomhed på underskud på områder, der ikke kan afvikles i indeværende år. Det gælder underskud på administration på området for Teknik, natur og miljø der vedrører overført underskud og fortsat ubalance mellem budget og indtægter fra byggesagsgebyrerne. Det gælder vejmyndighedsområdet, hvor de sidste par års manglende indtægter fra parkeringsområdet har akkumuleret et underskud, der kun delvist afvikles i 2026. Samt BAT, der har et mindre merforbrug på udgiftssiden i indeværende år samt en prognose på manglende indtægter, der øger det samlede akkumulerede underskud.

Udvalget skal tage sagen til orientering

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Drift

Herunder gennemgås i hovedtræk de væsentligste dele af budgetafvigelseerne for de enkelte bevillinger, der vedr. udvalgets områder.

Beløb i 1.000 kr.	Overført over- /underskud fra 2025	Forventet mer- /mindreforbrug for 2026	Forventet over- /underskud for 2026
	A	B	C = A + B
43 Erhverv	2.593	623	3.216
52 Teknik, natur og miljø	2.765	-4.546	-1.781
57 Kollektiv trafik	-13.305	-5.600	-18.905
58 Affaldshåndtering	0	0	0
Miljø- og Erhvervsudvalget	-7.947	-9.523	-17.470

Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud
Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2026 [ekskl.](#) overførsler fra 2025
Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2026 [inkl.](#) overførsler fra 2025

På bevilling 43 Erhverv er der på Makers Island Bornholm II projektet, som løb fra 2022 til 2025, et underskud på 72.000 kr. primært på grund af feriepengeafregning ifm. personaleændring. Beløbet vil blive finansieret af overskud på kontoen tilskud til Erhvervshus Hovedstaden, hvor det udbetalte tilskud i 2026 er 75.000 kr. mindre end det budgetterede beløb.

På bevilling 52 Teknik, natur og miljø er der overført overskud på områder med særlig overførsel. Det gælder for skadedyr, jordforurening samt indsatsplanlægning vedr. grundvand. Skadedyrsindsatsen (rotter) er gebyrfinansieret og skal over en årrække hvile i sig selv. Jordforureningsopgaven ligger i BRK i kraft af status som regionskommune, mens indsatsplanlægningen er finansieret af særskilte midler afsat af staten hertil.

På det almindelige driftsområde er der ubalance vedr. administrationen, som følge af, at budgettet for byggesagsgebyrer ikke kan nås i indeværende år samtidig med, at der fra tidligere år er overført et underskud. En reduktion i øvrige udgifter på det administrative område (lønudgifter), til at dække ind for de manglende gebyrer vil resultere i længere sagsbehandlingstider på myndighedsområderne.

Indtægtsbudgettet for byggesagsgebyrer forventes søgt tilpasset ved en teknisk korrektion til budget 2027.

På bevilling 57 Kollektiv trafik er der overført et underskud fra tidligere år. Der er iværksat en genopretningsplan for økonomien, der dels skulle afhjælpe den årlige ubalance på 5,2 mio. kr. og samtidig bidrage til at afdrage på underskuddet. På udgiftssiden forventes der i år en ubalance på 1,6 mio. kr. Sammen med en prognose om manglende indtægter på 4,0 mio. kr. i forhold til budgettet forventes underskuddet øget med 5,6 mio. kr. ved udgangen af året.

Økonomiske konsekvenser

På udvalgets områder forventes samlet set et underskud på 17,5 mio. kr. i 2026, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Bilag

Bilag 1: Budgetopfølgning pr. 30. april 2026, Miljø- og Erhvervsudvalget

Punkt 6: Budgetopfølgning pr. 30. april 2026 og status på genopretningsplan for BAT

24/9511

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

Der gives en status på budgetopfølgningen pr. 30/4 med prognose for 2026 samt en status på den økonomiske genopretningsplan for BAT.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Opsummering af sagen:

Budgetopfølgningen viser sammenfattet:

- Merforbrug på udgiftssiden med et underskud på -1,6 mio. kr. som følge af merudgifter til personale, reparationer og brændstof.
- Faldende indtægter idet indtægterne ligger under sidste år, og der er risiko for en samlet mindreindtægt på op til 4 mio. kr. i 2026.
- Reduktioner i køreplantimer giver effekt på lavere chaufførtimer og brændstofforbrug, men ikke nok til at opveje øvrige afvigelser.
- Voksende samlet underskud med overført underskud på 13,3 mio. kr. og forventet underskud i 2026 på 5,6 mio. kr.

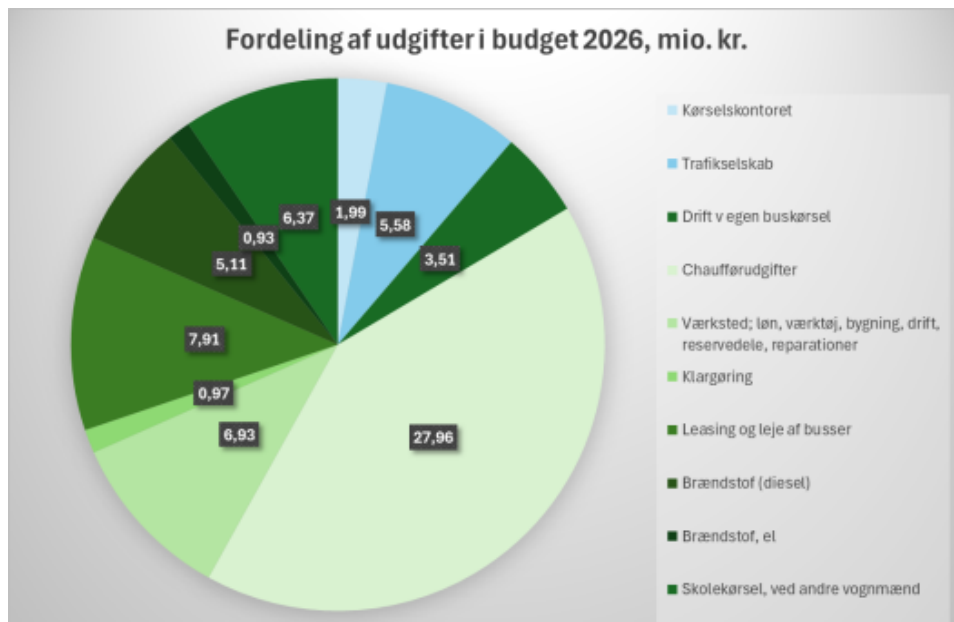
Økonomien er udfordret på grund af:

- Høje udgifter til reparationer af ældre busser og fortsat brug af lejede dieselbusser presser vedligeholdelsesbudgettet.
- Stigende brændstofpriser dieselprisen er steget markant og giver en merudgift i årets første måneder.
- Øgede udgifter til skolekørsel ved indeksregulering og flere timer end forudsat øger udgifterne.
- Fald i billetindtægter idet særligt færre solgte klippekort og ungdomskort.
- Udsatte indtægtsforbedringer da takst- og zonestruktur er udskudt til 2027 og giver ingen effekt i 2026.

Uddybende bemærkninger:

Pr. januar var der en forventning om at budgettet på udgiftssiden ville være i balance, men at afdrag på underskud ville blive svært blandt andet pga øgede udgifter til skolekørslen. Som følge af faldende indtægter i efteråret, var der en vis usikkerhed omkring disse.

Der er i 2026 budgetteret med samlet 65 mio. kr. i udgifter (kørselskontoret fraregnet). Fordelingen af budgettet for 2026 ses af nedenstående figur.

Figur 1: Budgetposternes størrelse (mio. kr.) og andel af udgiftsbudgettet

Budgetopfølgning

Budgetopfølgningen pr. 30/4 viser et forventet resultat af årets drift på -1,6 mio. kr. vedrørende udgiftssiden.

Det skyldes afvigelser på flere poster:

Personaleudgifter:

Der har været et overlap i ansættelser i forbindelse med ophør og nyansættelser, der har givet ekstra udgifter til løn i overgangsperioden i forhold til det forudsatte. Dertil har der været udbetaling af feriepenge og opsparat afspadsring fra 2025. Det giver en samlet merudgift på 335.000 kr.

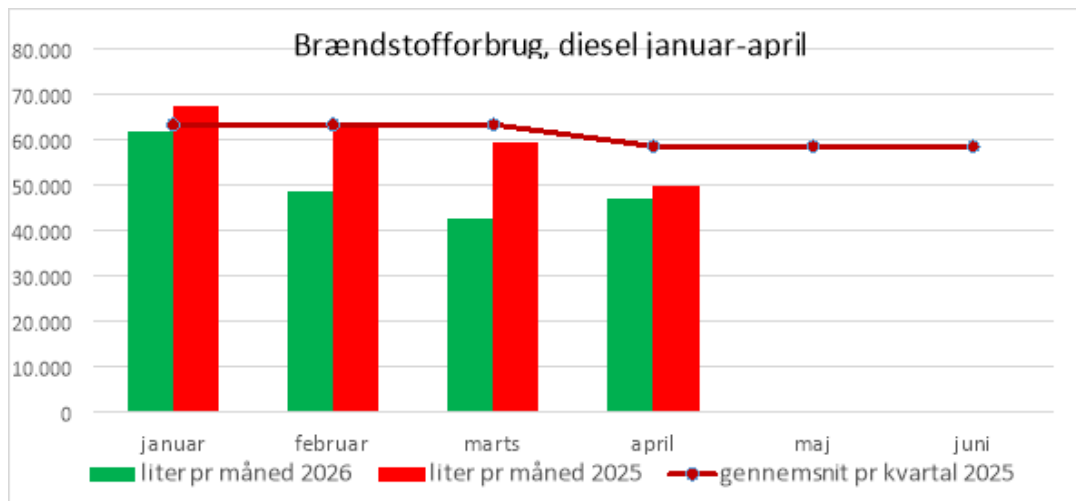
Reparationer og vedligehold:

Der har været et par større udgifter til de ældste af busserne og der er derfor på nuværende tidspunkt 1/3 inde i året brugt 45 % af budgettet. I prognosen er fastholdt det oprindeligt forventede forbrug for resten af året og dermed bliver der samlet et merforbrug.

Brændstof:

Brændstofforbruget er synligt reduceret som følge af både en reduceret ruteplan samt især som følge af, at der kommer flere og flere busser på el i BATs busflåde.

Som følge af de stigende oliepriser er prisen på brændstof steget fra januar til april. Til trods for høje brændstofpriser i januar-februar 2025 endte den gennemsnitlige literpris for BAT på 11,7 kr. pr. liter set over hele 2025. Den gennemsnitlige literpris er i 2026 pr. ultimo april på 13,1 kr. pr. liter. I forhold til priserne i januar-februar 2026 har prisstigningen i marts-april givet en merudgift på 350.000 kr.

Figur 2: Sammenligning af brændstofforbrug

Skolekørslen:

Betalingen for skolekørslen er indeksreguleret og dermed også påvirket af brændstofpriserne.

Ud fra en alt andet lige betragtning så giver det ændrede indeks og prognosen for indeks for resten af året en samlet merudgift på 400.000 kr. Det vil ændre sig, hvis brændstofpriserne igen falder. Dertil kan der ske ændringer i skolekørslen i efteråret, når det nye skoleår starter.

Indtægterne:

Taksterne i 2026 er baseret på fremskrivning samt forventet udvikling pr. august 2025, som fremlagt i [budgetopfølgningen pr. 31/7 2025](#). Her lå indtægterne lidt over/på niveau med samme tid i 2024.

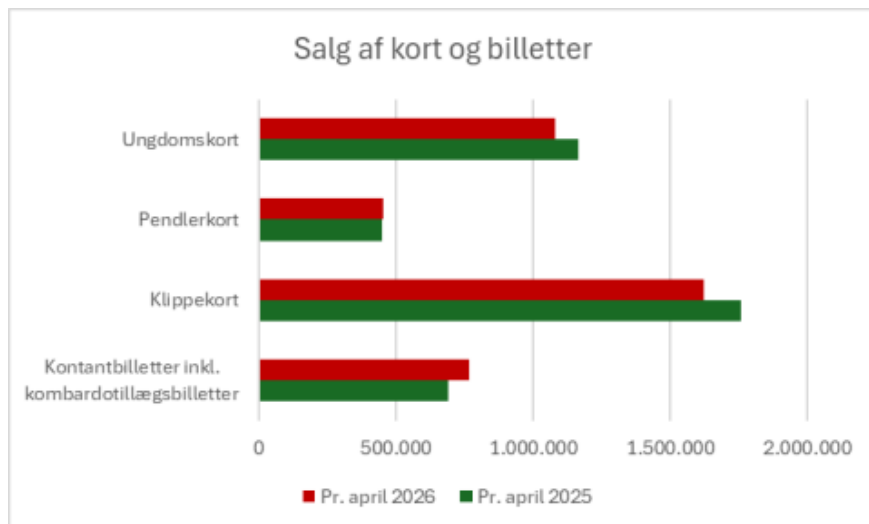
Som beskrevet i sagen "[BAT budgetopfølgning på 2025 samt prognose på budget 2026](#)" kunne indtægterne i 2025 ikke holde niveauet fra 2024 gennem de sidste måneder af året. De samlede manglende indtægter for 2025 endte på -2,3 mio. kr.

Taksterne for 2026 er dermed baseret på resultatet for 2024 samt prognose for 2025 i august 2025 og budgetmål for 2026.

Den nedgang, der sås i indtægterne fra september til december, er fortsat i 2026, når der ses samlet på indtægterne. Dermed øges forskellen mellem det fremskrevne budget og de realiserede indtægter.

Der er budgetteret med 28,7 mio. kr. i billetindtægter i 2026 og dertil indtægter fra folkemødebilletter og svømmekørsel mv. Det giver en dækningsgrad (af udgifterne) på knap 45 %.

Pr. april ligger indtægterne for billettyperne kontantbilletter inkl. kombardotillæggsbillet, klippekort, pendlerkort og ungdomskort samlet 135.000 kr. bagefter samme tid sidste år. Dvs. med prisstigninger indregnet, er der samlet et større fald i antal solgte kort og billetter i årets første 3-4 måneder. (kontantbilletter og klippekort er bogført med aprilsalg, mens salg af pendlerkort og ungdomskort for april via rejsebilletapp først afregnes i maj måned).

Figur 3. Sammenligning af kort- og billetsalg

Salg af kontantbilletter er knap 11 % højere end samme tid sidste år, mens der er et fald på 7-8 % i salg af klippekort og ungdomskort sammenlignet med samme tid sidste år.

Dermed må der for hele året forventes en mindreindtægt, der dermed også øger det samlede underskud, såfremt det ikke indhentes i løbet af den sidste del af året.

Der er i 2026 indlagt en prisstigning som følge af prisfremskrivning samt yderligere beløb for at nå budgetmålet. Idet budgetmålet ikke blev nået i 2025 og indtægterne pr. april 2026 ligger under sidste år er der en risiko for at mangle en indtægt på i alt 4 mio. kr.

Status på den økonomiske genopretningsplan og øvrige tiltag

Der var oprindeligt beregnet en ubalance på 5,2 mio. kr. om året, som skulle hentes gennem besparelser/reduktioner og gennem øgede indtægter og dertil skulle reduktioner/øgede indtægter hjælpe til afdrag på underskuddet.

Med beslutningen om en økonomisk genopretningsplan for BAT blev det besluttet at reducere i rutekørslen.

Med virkning fra 2025 blev

- perioden for rute 7/8 reduceret
- rute 11 (hurtigrute Nexø-Rønne morgen og Rønne-Nexø eftermiddag) nedlagt
- bybusruter reduceret

Med virkning fra 30. marts 2026 blev

- rutenettet samlet set reduceret ved ny køreplan med færre køreplantimer

Med virkning fra august 2026 blev

- skoleruterne samlet og reduceret i antal

Virningen af tiltagene

Reduktionen i køreplantimerne har især indvirkning på antal chaufførtimer. Som det ses af figur 1 er udgiften til chauffører den klart største enkelpost i udgiftsbudgettet. Antal chaufførtimer er for årets første fire måneder reduceret med 2.200 timer sammenlignet med samme periode sidste år. Selv medregnet udbetalt afspadsering (timer fra 2025 udbetalt i 2026) er der en reduktion i antal timer.

En anden virkning af de reducerede køreplantimer er brændstofforbruget og sliddet på busserne. Med tilgangen af elbusser reduceres brændstofbehovet ligeledes. For en bedre indfasning af de nye elbusser samt for at imødegå forbrug af både brændstof og vedligehold på de ældste busser er de 10 busser, der skulle leveres medio 2026 leveret løbende hen over første halvår, hvorved også nogle af de lejede busser kunne leveres retur i februar.

Et af de øvrige tiltag, der er blevet arbejdet med har været trivsel og nedbringelse af sygefravær. Sygefraværet er da også sænket blandt chaufførerne.

Til det samlede budget 2025 for kommunen blev der vedtaget en tværgående besparelse på sygefravær, som siden er fordelt til alle centre i kommunen. Derfor er en del af nedbringelsen af sygefraværet hos BAT budgetmæssigt modvirket af fordelingen af den generelle sygdomsbesparelse.

Tiltag til øgning af indtægterne ved ændring i takst- og zonestruktur skulle jf. planen have haft en effekt allerede i 2026, men er udsat til opstart i 2027. Dermed er denne del af genopretningsplanen endnu ikke gennemført og dermed er muligheden for afdrag af overført overskud også mindre.

Opsummering af budgetopfølgning og genopretningsplan

Indsatserne jf. genopretningsplanen for reduktion i udgifterne er gennemført og viser også effekt i forbruget og dermed den samlede overholdelse af budgettet.

Men i budgetlægningen er der ikke plads til afvigelser og udforudsete udgifter i budgettet. Det beskrevne merforbrug på enkelte poster er dermed ikke muligt at afholde inden for rammen.

Med et overført underskud på 13,3 mio. kr. og et yderligere underskud i indeværende år på 5,6 mio. kr. (1,6 mio. kr. fra øgede udgifter og 4 mio. kr. i manglende indtægter) vil det blive nødvendigt at lave en længere afdragsperiode.

Fortsatte udfordringer

Der mangler endnu levering af 5 elbusser, som er besluttet leveret i 2027 (besluttet med budget 2024). Dermed udestår der fortsat udskiftning af de ældste busser og det er nødvendigt fortsat at køre med disse samt lejede dieselbusser, hvilket afspejler sig i forbruget til reparationer (samt til diesel).

Der er 8 lejede busser i BATs busflåde, som er lejet frem til februar 2028. Dertil er der 10 af BATs ældre dieselbusser pt., hvoraf der kun forventes at være 4 tilbage i 2027 og som afvikles, når de sidste fem elbusser modtages.

Med de ekstra ringetider, der blev indført med skoleåret 2025/2026 har der ikke været en besparelse på skolekørslen – tværtimod er antal timer øget i forhold til 2025. Det samlede antal timer er øget med knap 500 for de første fire måneder. Nogle af disse ekstra timer skyldes sammenlægning af ruter, hvor der var indregnet en øget timebetaling mod en mindre fast betaling. Mens andre timer skyldes flere hjemkørsler – i måneder uden ferier kan dette være op til 150 timer.

Nedadgående billetindtægter udfordrer det samlede budget. Det vil enten være nødvendigt at reducere yderligere i udgifterne i form af køreplantimerne eller at hæve taksterne betydeligt. Begge dele med risiko for at der tabes passagerer og indtægterne dermed fortsat går ned.

Økonomiske konsekvenser

Sagen peger på, at der fremadrettet kun er få økonomiske handlemuligheder. Enten kan der ske yderligere reduktioner i køreplantimerne for at nedbringe udgifterne, eller også kan taksterne hæves betydeligt for at øge indtægterne. Begge tiltag indebærer risiko for tab af passagerer og dermed lavere indtægter. Samtidig vurderes det nødvendigt at forlænge afdragsperioden på det samlede underskud, som forventes at stige til knap 19 mio. kr. i 2026.

Da der er tale om et budgetmæssigt estimat, vil økonomien fortsat blive fulgt tæt. Ved næste planlagte økonomiopfølgning, vil der skulle tages stilling til, hvilke af de oplistede handlemuligheder der skal bringes i spil, såfremt økonomien fortsat viser samme udvikling.

Punkt 7: Ny buskøreplan

26/8548

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen godkender

Formål med sagen

På baggrund af drøftelse i Miljø- og Erhvervs udvalget 7. april 2026 er justeringer til BAT's køreplan blevet revideret.

Udvalget skal beslutte, om de kan tilslutte sig justeringerne udarbejdet i forbindelse med køreplanen, samt hvordan midler, grundet reduktion i køreplanstimer, skal fordeles.

Indstilling

Direktionen indstiller at

- a) køreplan fra august 2026 godkendes.
- b) reduktionen i køreplanstimer, til en værdi af 220.000 kroner, for 2026 indgår i BATs løbende driftsbudget godkendes.
- c) Fra 2027 og fremadrettet vil det årlige beløb på 650.000 kr., grundet reduktion i køreplanstimer, overgå som en del af BATs løbende driftsbudget.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

- a) Indstilling anbefales, idet der tilføjes en justering om at skyde afgang på rute 10 i weekenden. Dette tilføjes som en ændring, hvor afgang vil blive ændret 07:05 og 15:05.
Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet de foreslåede justeringer ikke tilgodeser de vedtagne politiske prioriteringer for arbejdet med køreplansjustering, særligt ikke i forhold til at sikre korrespondance mellem bus og færgetider.
- b) Anbefales.
- c) Anbefales.

Udvalget sender sagen til høring i Handicaprådet og Ældrerådet, således at høringssvarene foreligger ved behandling i Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Køreplanen fra august 2026 er udviklet af BAT for at tilgodeser de politiske prioriteringer angivet af Natur-, Miljø- og Planudvalget den 3. december 2025 som "Revision af BAT's køreplan – politisk prioritering af mobilitetsindsats og udviklingsspor".

Den politiske prioritering var som følger:

- 1) Tilpasning til færgeankomster og lufthavn
- 2) Uddannelsesinstitutioner og ringetider

3) Samfunds- og kulturinstitutioner

4) Andet relevant.

Køreplanen planlagt fra august 2026 er gennemgået til drøftelse og beslutning i Miljø- og Erhvervsudvalg som "Forslag til justeringer i Køreplan" 7. april 2026, og er efterfølgende revideret i henhold til beslutninger taget ved mødet.

De forskellige hensyn til de enkelte justeringer er angivet i (bilag 1). Ruterne 1, 1A, 2, 3, 3A, 4, 5, 6, 7, 8 og 10 er optegnet i (bilag 2), og eftersom der ikke er ændringer i den generelle udformning af ruterne, er disse også gældende fra august 2026. Selve udkastet til køreplanen er at finde i bilag 3.

I køreplanen er der lagt vægt på at tilpasse ruterne, for at tilgodese Campus Bornholms ændrede ringetider i mange af justeringerne. Ligeledes er der ændret i en række af afgangstiderne, for at optimere driftsplanen (den samlede køreplan, vagtplan/turnus og vognløb). En afgang i hverdage med rute 10 er ændret, således at den ikke kører omkring Søndermarksskolen langt efter sidste ringetid.

Der blev ved mødet i Miljø- og Erhvervsudvalget peget på, at en ændring i rute 10 potentielt kunne betyde øget rejsetid for passagerer mellem færgeankomster og Hasle i weekender. Dette er vurderet til at være korrekt, hvorfor denne ændring ikke er en del af den fremsendte køreplan.

På baggrund af Miljø- og Erhvervsudvalgets ønske om at undersøge mulighederne for tomkørsel på de tidligste afgang, er der nu gennemført justeringer af køreplanen for ruterne 1/1A, 3/3A, 4/4A, 6/6A og 10.

For de første afgang i køreplansdøgnet kører busserne nu uden passagerer fra BAT's busholdeplads til et midtvejspunkt på ruterne, hvor de herefter starter den ordinære rutekørsel. Rute 10 havde allerede en reduceret første afgang og er derfor uændret.

Justeringerne betyder:

- En reduktion på 1.968 timer i den tid, busserne kører i rute.
- En forøgelse på 507 timer i tomkørsel mellem Rønne, Rø og Nexø.
- En samlet nettoreduktion på 1.460 timer og 53 minutter i køreplanstimer.

Den økonomiske effekt er:

- Ca. 220.000 kr. i besparelse i 2026 (fra august til december).
- Ca. 650.000 kr. i årlige besparelser fra 2027 og frem.

Den samlede ændring giver dermed både et økonomisk bidrag til BAT's økonomi og skaber mulighed for yderligere tilpasninger af køreplanen, jf. indstillingens muligheder 1) til 8), også beskrevet nærmere herunder og uden, at den effektive udnyttelse af chaufførernes arbejdstid forringes. Driftsplanen er optimeret, så andelen af tiden, hvor chaufførerne er i rutekørsel, fortsat er den samme.

Der indstilles, at beløbet på 220.000 for år 2026, overgår som en del af BAT's løbende driftsbudget.

Fra 2027 og fremadrettet vil det årlige beløb på 650.000 kroner benyttes på én af følgende muligheder:

1) Beløbet på 650.000 kroner årligt overgår som en del af BAT's løbende driftsbudget.

Denne mulighed imødekommer ønsket om kommunale besparelser på den offentlige transport.

2) Udvidelse af en ekstra afgang klokken 17.30-20.26 med rute 7 og 8 i skolesommerferieperioden (fra 27. juni til 7. august for 2027) svarende til 6 uger. Samt at et beløb på 480.000 kroner overgår som en del af BAT's løbende driftsbudget.

3) Udvidelse af ekstra afgang med rute 7 og rute 8 klokken 17.30-20.26 og 21.30-0.26 i sommersæsonen svarende til 3 måneder. Samt at et beløb på 40.000 kroner overgår som en del af BAT's løbende driftsbudget.

Mulighed 2 og 3 er opfordret af BAT's administration og drift, der ligger i dette forslag en forhåbning om øget indtægtgrundlag, som ikke er beregnet.

4) Udvidelse af ekstra afgang med rute 3 klokken 12.01-14.01 i hverdage tilpasset færgeafgange 14.30. Samt at et beløb på 490.000 kroner som en del af BAT's løbende driftsbudget.

Mulighed 4 imødekommer behovet for transport til færgeafgange 14.30 på fredage og i sommerperioden. Denne mulighed understøtter den politiske prioritering om befordring til færgen.

- 5) Udvidelse af ekstra afgang med rute 3A klokken 20.00-22.33 samt rute 4 20.05-21.58 i hverdage tilpasset færge ankomst klokken 19.50. Samt at et beløb på 170.000 kroner overgår som en del af BAT's løbende driftsbudget. Mulighed 5 er stillet på baggrund af ønsker fra BAT's brugerråd om øget befordring i aftentimerne for hverdage. Denne mulighed understøtter samtidig den politiske prioritering om befordring fra færgen.
- 6) Udvidelse af en ekstra afgang klokken 17.30-20.26 med rute 7 og 8 i skolesommerferieperioden (fra 27. juni til 7. august for 2027) svarende til 6 uger. Udvidelse af ekstra afgang med rute 3 klokken 12.01-14.01 i hverdage tilpasset færgeafgange 14.30. Det resterende ikke forbrugte beløb på 320.000 kroner årligt overgår, som en del af BAT's løbende driftsbudget. Denne mulighed er en kombination af forslag 2 og 4.
- 7) Udvidelse af en ekstra afgang klokken 17.30-20.26 med rute 7 og 8 i skolesommerferieperioden (fra 27. juni til 7. august for 2027) svarende til 6 uger. Udvidelse af ekstra afgang med rute 3A klokken 20.00-22.33 samt rute 4 20.05-21.58 i hverdage tilpasset færgens ankomst klokken 19.50. Denne mulighed er en kombination af forslag 2 og 5.
- 8) Udvidelse af ekstra afgang med rute 3 klokken 12.01-14.01 i hverdage tilpasset færgeafgange 14.30. Udvidelse af ekstra afgang med rute 3A klokken 20.00-22.33 samt rute 4 20.05-21.58 i hverdage tilpasset færgens ankomst klokken 19.50. Det resterende ikke forbrugte beløb på 10.000 kroner årligt overgår, som en del af BAT's løbende driftsbudget. Denne mulighed er en kombination af forslag 4 og 5.

Mulighederne 6, 7 og 8 er kombinationer af de foregående forslag, der holder sig inden for den økonomiske ramme fastsat.

Køreplanen er udarbejdet af BAT's administration i samarbejde med BAT's drift. Køreplanen har fået opbakning ved BAT's brugerråd ved møde 20. april 2026. Vagtplan og vagtturnus har opbakning fra repræsentanter i BAT's chaufførgruppe angivet 6. maj 2026. Kørsel omkring Campus Bornholm er planlagt i samarbejde med administrationen på Campus Bornholm.

Økonomiske konsekvenser

Med en ændring af køreplanen fra august 2026 som forelagt, vil der være en besparelse på 220.000 kr. i 2026, som vil indgå i BAT's løbende drift.

For 2027 er den økonomiske konsekvens afhængig af, om der vælges at benytte den foreslåede reduktion i nuværende rutenet til at foretage andre prioriteringer.

Oversigt over konsekvenser:

Mulighed nr.:	Ruteændring besparelse (helårlig effekt), kr.	Ruteændring udvidelse, kr. (helårseffekt)	Beløb til indgåelse i driftsøkonomibalance (opfyldelse af økonomisk genopretningsplan) kr.	Udviklings Spor
1	-650.000	Ingen	650.000	Økonomisk Genopretning
2 (rute 7+8)	-650.000	170.000	480.000	Mersalg
3 (rute 7+8)	-650.000	610.000	40.000	Mersalg
4 (rute 3)	-650.000	160.000	490.000	Færgeafgang 14.30
5 (rute 3A+4)	-650.000	480.000	170.000	Færgeankomst 19.50
6 (2+4)	-650.000	330.000	320.000	Mersalg, Færgeafgang

7 (2+5)	-650.000	650.000	0	Mersalg, Færgeankomst
8 (4+5)	-650.000	640.000	10.000	Færge

Bilag

Bilag 1: Detaljeret oversigt over justeringer

Bilag 2: Ruter på kort

Bilag 3: Udkast til Køreplan 2026-2027

Punkt 8: Orientering vedrørende Industrivej 10-14

26/8531

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres.

Formål med sagen

Med sagen gives en kort orientering for forhandlingsforløbet vedrørende ejendommen Industrivej 10-14, 3700 Rønne samt det videre forløb.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Der har igennem længere tid været dialog med ejer af ejendommen Industrivej 10-14, 3700 Rønne, hvor BAT har sit værksted, parkeringsplads som ny ladeinfrastruktur i dag ved lejemål både ved fremlejer Nyboes Auto samt Titan (ejer).

I forbindelse med dialogen har Bornholms Regionskommune fået udarbejdet en evaluervurdering af ejendommen ved Ejendomsmægler EDC pr. 28. april 2026 til en samlet vurdering på 12, 5 mio. kr.

Ved indledende forhandlingsmøde den 7. maj mellem ejers advokat Steen Hvidt og BRK blev dette drøftet og enighed forsøgt opnået. Ejer og ejers advokat ønskede forslag til salgspris diskuteret på internt bestyrelsesmøde den 11. maj 2026. På dette møde blev forslag om købspris afvist.

Det videre forløb er, at administrationen får afklaret mulighederne for en langtidslejekontrakt med ejer. Dette forventes at være i løbet af efteråret, når budgetforhandlingerne for budget 2027 er politisk vedtaget, og BAT dermed kender vilkårene for 2027 og fremad.

Mulighed for alternative placeringer:

Mulige alternative placeringer vil blive undersøgt, idet administrationen arbejder videre med en række potentielle besparelsesforslag for at kunne opfylde udmøntning af budgetkravene i Rum til Velfærd:

Der vil blive arbejdet på at undersøge muligheden for at optimere tekniske ejendomme og organisering

- Samling af værksteder og lagre
- Afhændelse af ejendomme
- Strukturel omorganisering af ejendomsservice samt vej- og parkområdet
- Optimeret anvendelse af kommunale ejendomme
- Effektivisering af arbejdsgange, højere kvalitet og lavere omkostninger.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt på baggrund af denne orientering.

Punkt 9: Orientering vedrørende midlertidig arbejdsgruppe for BAT

26/8537

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres.

Formål med sagen

Der er afholdt en fælles drøftelsesdag i den midlertidige arbejdsgruppe den 14. april 2026 med deltagelse af relevante fagområder med ledere, politiske repræsentanter samt fagpersoner med henblik på at kvalificere det videre arbejde med BAT's rutestruktur, fleksible transportløsninger og de politiske prioriterede mål for den kollektive trafik på Bornholm. Gruppen blev faciliteret af Per Gellert, mobilitetsdirektør hos Movia.

Drøftelserne havde fokus på at skabe et mere attraktivt og sammenhængende kollektivt tilbud, der understøtter både borgernes mobilitet, uddannelsesbehov, turisme og kulturelle/sociale formål.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Der var enighed om at arbejde ud fra følgende bærende princip: "At øge frekvensen for så mange borgere som muligt", især på de mest benyttede strækninger. Det videre arbejde tog udgangspunkt i de allerede politiske fastsatte principper om prioriteringsrækkefølge (besluttet af Natur- Plan- og Miljøudvalget den 3 december 2025):

- 1) Færge/fky
- 2) Uddannelse
- 3) Kultur/sociale formål
- 4) Turisme
- 5) Bussen skal være et reelt alternativ/kun én bil pr. husstand.

På den baggrund blev to strækninger især fremhævet, idet disse strækninger vil dække ca. 75% af øens befolkning.

- 1) Allinge – Rønne
- 2) Rønne – Nexø

Ved højfrekvens på disse to strækninger vurderes det, at bussen for størstedelen af øen vil være mere attraktiv end i dag. Der er et ønske om hurtig drift på strækningen, gerne 30 min. BAT er i gang med at se på denne løsning og vil snarest i begyndelsen af 2027 præsentere et oplæg herom.

Der var desuden ønske om, at områderne Nyker, Vestermarie, Klemensker, Østerlars og Østermarie skulle tilstræbes lavere men stabile frekvenser med særlig fokus på morgen- og aftenspidsbelastningerne. På den måde vil ca. 80% af øens befolkning opleve øget frekvens. En afklaring af, hvordan sådan en dækning skal udformes udestår, men BAT vil vende tilbage med konkrete forslag herpå i forbindelse med oplæg i begyndelsen af 2027.

Den øvrige del af Bornholm skulle søges afdækket med fleksible transportløsninger, herunder f.eks. flextrafik, Nærbus eller lignende. Dette vurderes at give en bedre service end nuværende løsninger for disse borgere, som også er mulige tiltag anbefalet af Regeringens ekspertudvalg på området.

I den forbindelse blev Offentlig Service Kørsel diskuteret, herunder om en evt. hjemtagning af dette område ville kunne give den ønskede fleksibilitet således, at fleksible transportløsninger ville kunne tilbydes og synergieffekt opnås. Et alternativ hertil vil være skærpe kravene i det fremtidige udbud af Offentlig Servicekørsel, der er planlagt til sommeren 2027.

I den forbindelse har BAT til budget 2026/27 fremsendt følgende spareforslag, hvor dette berøres:

- MEU-57-03b (Lukning af skoleruter 32, 41,).
- MEU-57-04a (Hjemtagning af visiteret servicekørsel samt udvidelse af bus på bestilling/flex - leasing)
- MEU-57-04b (Hjemtagning af visiteret servicekørsel samt udvidelse af bus på bestilling/flex – køb)

Der var et ønske om, både fra repræsentanterne fra det politiske niveau samt administrationen, at turistruterne (rute 7 og 8) bibeholdes samt, at der i forbindelse med ny køreplan arbejdes med sæsonbetonede køreplaner. Dette er forsøgt foreløbig imødekommet i sag 26/8548 fremlagt for Miljø- og Erhvervsudvalget den 2. juni.

De ønskede undersøgelser af ændringer vil kræve, at BAT's rutestruktur samt tilbudte transportløsninger skal gennemberegnes. Med de ovenstående spareforslag (MEU-57-04b, MEU-57-04a og MEU-57-04b) er det essentielt, at Industrivej 10-14 fuldt ud erhverves – enten i form af eje eller langtidsleje.

Videre proces:

Administrationen har fået til opgave at beregne de forskellige løsninger og komme med et oplæg til, hvor alle disse ønsker søges imødekommet i foråret 2027 til politisk stillingtagen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt. Eventuelle økonomiske forhold indgår i de kommende løsningsforslag.

Punkt 10: Genbehandling af Baltic Energy Islands ansøgning til Bornholms Erhvervsfremmepulje

26/9524

Sagsgang

Miljø og Erhvervsudvalget beslutter.

Formål med sagen

Miljø og Erhvervsudvalget skal genbehandle Baltic Energy Islands ansøgning om midler fra Bornholms Erhvervsfremmepulje, da den oprindelige bevilling i 2024 forudsatte, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse også bevilgede midler til det pågældende projekt. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse bevilgede dog ikke midler til det pågældende projekt, men til et andet Baltic Energy Islands Fyrtårn III-projekt om Residential College. Derfor skal en revideret ansøgning nu behandles i Miljø- og Erhvervsudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller at;

- Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter om ansøgningen på 750.000 kr. fra Baltic Energy Island til projekt vedr. forskerforløb med virksomheder på Bornholm imødekommes

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Udvalget besluttede, at ansøgningen ikke imødekommes.

Sebastian Bloch Jensen kan ikke medvirke, idet han ønsker at imødekomme ansøgningen.

Sagsfremstilling

Miljø- og Erhvervsudvalget råder over Bornholms Erhvervsfremmepulje, som udloddes til erhvervsrettede projekter. Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget vedtog rammer og formål for Bornholms Erhvervsfremmepulje på sit møde d. 27. august 2024. Her blev følgende formål for puljen vedtaget:

Formål med Bornholms erhvervsfremmepulje

”At skabe nye og attraktive stillinger på Bornholm, som kan bidrage til en økonomi i bedre balance. Erhvervsfremmepuljen støtter projekter, der kan skabe nye attraktive stillinger og som derigennem kan gøre Bornholm mere attraktiv for tilflyttere og skabe aktiviteter, der gør det mere attraktivt for nye virksomheder at etablere sig på Bornholm.” (Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget, 27. august 2024)

Derudover fastsatte EBBU på samme møde en række krav til projekterne blandt andet, at der skal være mindst 50% medfinansiering, og at projekterne skulle have et budget på mindst 500.000 kr.

Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget bevilgede i december 2024 750.000 kr. til Baltic Energy Islands delprojekt om ”Nye Grønne og Lokale jobs i SMV'er”, men projektet skulle genbehandles ”hvis forbehold bliver relevante”. Udvalget havde sat krav om, at projektet skulle opnå finansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, men da det ikke lykkedes, skal Miljø og -Erhvervsudvalget genbehandle ansøgningen, som er blevet tilpasset.

Baltic Energy Islands reviderede ansøgning

Baltic Energy Island søgte i 2024 750.000 kr. til et projekt, som udgjorde 13 procent af et samlet projektbudget på 6 mio. kr. Projektet er nu blevet tilpasset således, at projektet nu søges med fuld finansiering fra Bornholms Erhvervsfremmepulje. Projektet omfatter nu kun 2 forskerforløb hos DTU, hvorimod det tidligere projekt omfattede at fire virksomheders forskerforløb hos DTU samt 15 innovationsforløb hos Business Center Bornholm. Business Center Bornholm har i det nye projekt en opgave i at rekruttere virksomheder til projektet, men ingen innovationsforløb. Det

bemærkes i denne sammenhæng, at Baltic Energy Island ikke har medregnet virksomhedernes timebidrag i forskerforløbene, og at projektet derfor må antages også at omfatte virksomhedstimer, selvom dette ikke fremgår direkte af budgettet. Med en evt. endelig tildeling godkender udvalget, at projektet ikke har 50 procent medfinansiering, selvom det var et krav ved udlodningen i 2024.

Til udvalgets orientering findes her en oversigt over Bornholms Erhvervsfremmepulje:

Disponible midler Bornholms Erhvervsfremmepulje 2026 p/l					
	2026	2027	2028	2029	2030
Pr. 08-05-26	2.144.192	2.246.475	2.246.474	2.246.474	2.246.474
For perioden 2026-2030, i alt					11.130.089

De 750.000 kr. Som Baltic Energy Island søger er ikke indeholdt i ovennævnte tabel, da de er bevilget og reserveret, men ikke endeligt tildelt.

Ansøgningen og budget er vedlagt.

Økonomiske konsekvenser

Ingen konsekvenser ved godkendelse, da midler blev bevilget og reserveret i 2024. Godkendes ansøgningen derimod ikke, frigøres de 750.000 kr. til Bornholms Erhvervsfremmepulje.

Bilag

Opdateret projektbeskrivelse

Bilag 1 budget

Punkt 11: Orientering om administrative spareforslag til budget 2027 på udvalgets område

26/9714

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

Økonomiudvalget har besluttet at give direktionen mandat til at udarbejde budgetforslag til budget 2027.

Der er derfor administrativt udarbejdet prioriteringskatalog til budget 2027 og overslagsår der lever op til den besluttede spareramme på 130 mio. kr., udvalgets andel udgør 5,4 mio. kr.

I tråd med den vedtagne budgetvejledning for 2027 skal udvalgene i juni orienteres om de administrative forslag på udvalgets område.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Den 18. marts 2026 behandlede Økonomiudvalget sagen om processen for budget 2027, og det blev besluttet at der administrativt skal udarbejdes et prioriteringskatalog på samlet 130 mio. kr.

Spareforslagene har været drøftet i de respektive CenterMED-udvalg i forhold til arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

På mødet vil der være en gennemgang af de administrative forslag på Miljø- og Erhvervsudvalgets område.

Den 18. juni 2026 vil direktionen give Økonomiudvalget en overordnet præsentation af forslagene og fortælle om administrationens tilgang og arbejde med prioriteringskataloget.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 12: Nedsættelse af § 17 stk. 4 udvalg for kommuneplan

26/7624

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Nedsættelse af § 17 stk. 4-udvalg for kommuneplan er en del af konstitueringsaftalen for kommunalbestyrelsen, der tiltrådte januar 2026. Opgaveudvalget skal rådgive Miljø- og Erhvervsudvalget i forbindelse med udmøntning af Bornholm Regionskommunes plan- og udviklingsstrategi og revision af kommuneplan. Kommunalbestyrelsen skal beslutte nedsættelse af et § 17 stk. 4 udvalg for kommuneplan, godkende kommissorium og økonomien til udvalgets virke.

Indstilling

Direktionen indstiller til Miljø- og Erhvervsudvalget, at

a) der oversendes opprioriteringsforslag til budgetforhandlingerne for budget 2027 til at dække udvalgets udgifter til analyser, oplægsholdere, studieture mv. for perioden 2027 – 2029.

Direktionen indstiller derudover til Miljø- og Erhvervsudvalget, Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen, at

b) der under Miljø- og Erhvervsudvalget nedsættes et § 17 stk. 4 udvalg for kommuneplan med 3 medlemmer fra kommunalbestyrelsen og 4 eksterne medlemmer

c) kommissorium for § 17 stk.4 udvalg for kommuneplan godkendes

d) der tilføres 218.000 kr. i 2026 til bevilling 43 Erhverv til at dække udvalgets udgifter til analyser mv. finansieret af kassebeholdningen

Direktionen indstiller til Økonomiudvalget, at

e) udgifter til vederlag til politikere i 2026 finansieres inden for den samlede ramme på bevilling 64 Politikere iht. Økonomiafsnittet

f) der oversendes opprioriteringsforslag til budgetforhandlingerne for budget 2027 til at dække udvalgets udgifter til vederlag til politikere for perioden 2027 – 2029

Direktionen indstiller derudover til Økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen, at

g) formanden for § 17, stk. 4-udvalget modtager et vederlag på 17 % af borgmesterens vederlag, svarende til vederlaget til formænd for de stående udvalg, se Økonomiafsnittet

h) menige medlemmer af § 17, stk. 4-udvalget (kommunalbestyrelsesmedlemmer) modtager 2 % af borgmesterens vederlag, svarende til vederlaget for menige medlemmer i de stående udvalg, se Økonomiafsnittet.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

a) Anbefales.

b) Anbefales

c) Anbefales

d) Anbefales.

Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet hun ikke finder det hverken økonomisk eller forvaltningsmæssigt forsvarligt at anvende 4 millioner kroner og 3½ år på udarbejdelse af en ny kommuneplan, som jf. lovgivning først skal udarbejdes i 2032.

Sagsfremstilling

Nedsættelse af nærværende § 17 stk. 4 udvalg er en del af konstitueringsaftalen mellem Listerne A, F, K, O og V for valgperioden 2026-2029.

Kommissoriet for § 17 stk. 4 udvalget for kommuneplan fastsætter opgaveudvalgets formål, opgaver, kompetencer, sammensætning og tidsramme (bilag).

Udvalgets formål

Formålet med udvalgets arbejde er, at fungere som et særligt opgaveudvalg, der understøtter revisionen af kommuneplanen. Udvalget skal samtidig bidrage til at afklare strategiske retninger for Bornholms fysiske, miljømæssige, sociale og økonomiske udvikling og sikre, at kommuneplanens indhold afspejler kommunens langsigtede visioner.

Udvalget skal blandt andet:

- Identificere centrale udviklingstemaer for øens arealanvendelse, bosætning, erhverv, natur, klima, kulturmiljøer, mobilitet og bæredygtighed.
- Analysere behov og udfordringer i relation til bebyggelsesudvikling, erhvervsområder, infrastruktur, turisme, landsbyer og kystnære zoner.
- Inddrage relevante aktører, herunder borgere, foreninger, erhvervsliv, interesseorganisationer og faglige eksperter, med henblik på at kvalificere planens indhold.
- Udarbejde anbefalinger til politiske prioriteringer, planprincipper og temaer, der skal indgå i det endelige kommuneplanforslag.
- Sikre sammenhæng mellem kommuneplanen og nationale, regionale og lokale strategier, herunder klimamål, bæredygtighedsambitioner og erhvervspolitiske målsætninger.
- Understøtte den administrative proces ved at drøfte oplæg, scenarier og faglige analyser, som danner grundlag for den formelle planudarbejdelse.

Inddragelse af sociale og sundhedsmæssige perspektiver i udvalgets arbejde skal sikre, at udvalget styrker borgernes trivsel og sundhed som en integreret del af den fysiske planlægning.

Udvalgets opgaver

Udvalget har til opgave at være forberedende og rådgivende for Miljø- og Erhvervsudvalget for deres arbejde med:

- Anbefalinger til opdatering af regionkommunens Plan- og udviklingsstrategi 2024 (bilag), som er en bredere strategisk perspektiv end den lovpligtig planstrategi, som skal udarbejdes inden for de første to år af kommunalbestyrelsens valgperiode jf. planloven § 23 a
- Anbefalinger til revision af kommuneplan [Bornholms digitale Kommuneplan 2020](#)

Udvalget forventes at sætte retning, levere faglig inspiration og anbefalinger til strategisk kobling mellem den opdaterede plan- og udviklingsstrategi, reviderede kommuneplan og initiativet 'Rum til Velfærd'.

Plan- og Udviklingsstrategi 2024 samler den fysiske planlægning med kommunens overordnede udviklingsmål og skaber dermed en mere helhedsorienteret retning for Bornholms fremtid. Energiø Bornholm, natur og landskab,

erhvervsudvikling og uddannelser, et godt og aktivt liv samt boliger og byudvikling er omdrejningspunkter for strategien, der understøttes af ti af regionskommunens politikker:

- Bornholms Klimaplan, Bornholms Energipolitik 2040, Arkitekturpolitik for Bornholm, Værdighedspolitik 2023, Boligpolitik for Bornholms Regionskommune, Bornholms sammenhængende børne- og ungepolitik for 0-29 år, Vores Ø – politik for kultur, idræt og fritid på Bornholm, Folkesundhedspolitik for Bornholm, Bornholms Erhvervs politik og Bornholms Naturpolitik 2021. Politikkerne kan findes på [BRKs hjemmeside](#)

Rum til Velfærd er et initiativ der handler om at optimere kommunens ejendomme og omfatter udmøntning af tværgående rammebesparelser ØKU-03 ”Strategisk fokus på strukturelle ændringer, fortætning af aktiviteter og funktioner, der reducerer behov for kommunale bygninger”, der er besluttet af Kommunalbestyrelsen ifm. behandling af Budget 2026-2029 den 9. oktober 2025.

Opgaveudvalget vil arbejde inden for grundlaget af ’Bornholm 2026’ og ’Befolkningsprognosen 2026’, som er vedhæftet som bilag.

Kvalificering af udvalgets beslutningsgrundlag

Udvalget får i arbejdet med plan- og udviklingsstrategien og kommuneplanen brug for at kvalificere de politiske drøftelser. Det indebærer at få klarlagt Bornholms udviklingsmuligheder og udfordringer gennem analyser og faglige perspektiver fra relevante eksperter. Kvalificering af dette kan ske ved inddragelse af en bred kreds af aktører og kan omfatte lokale som eksterne erhvervsrepræsentanter og mulige investorer, natur- og klimaekspert, kulturarvs- og arkitektfaglige eksperter samt borgere og foreninger.

Endelig er inspiration gennem studieture til andre kommuner og vidensinstitutioner en måde, hvor udvalget kan indhente konkrete erfaringer, som de kan omsætte til Bornholms kontekst og kvalificere deres anbefalinger.

- Tema 1: BORNHOLM I ØKONOMISK BALANCE
 - demografi, velfærdstilbud, bymønstre og trafikale forbindelser
- Tema 2: UDVIKLING OG KAMPEN OM AREALERNE
 - om erhvervsstrukturer, landbrug, natur, Grøn Trepert og teknisk velfærd
- Tema 3: SOCIAL SAMMENHÆNGSKRAFT, FOLKESUNDHED OG KULTUR I BYER OG LOKALSAMFUND
 - Kulturmiljøer, arkitektur, boliger, detailhandel, foreninger, idræt, klima og beredskab

Udvalgets medlemmer

Det særlige opgaveudvalg § 17 stk. 4 for kommuneplan består af 3 medlemmer af kommunalbestyrelsen og 4 eksterne medlemmer. Udpegning af medlemmer, herunder formand og næstformand behandles i et særskilt dagsordenspunkt, der besluttet af kommunalbestyrelsen.

Vederlag til udvalgsformænd og -medlemmer af særlige udvalg (§ 17, stk. 4)

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal ydes vederlag til medlemmer af kommunalbestyrelsen, som samtidig er udvalgsformænd og -medlemmer af særlige udvalg, der er nedsat i medfør af kommunestyrelseslovens § 17, stk. 4. Vederlaget behøver ikke fremgå af styrelsesvedtægten. Vederlaget fastsættes til en procentdel af borgmesterens vederlag.

Det fremgår af vederlagsbekendtgørelsen § 7, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at der ydes vederlag til kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er formænd eller næstformænd for særlige udvalg nedsat i medfør af § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse.

Summen af de årlige vederlag, der kan ydes efter § 7, stk. 1-3, kan i Bornholms Regionskommune højst udgøre 275 % af vederlaget til formanden for kommunalbestyrelsen.

Udvalgsformænd for § 17, stk. 4-udvalg modtager ikke eftervederlag, jf. vederlagsbekendtgørelsens § 11, stk. 1 modsætningsvis.

Eksterne medlemmer af § 17, stk. 4-udvalget

Medlemmer af § 17, stk. 4-udvalget, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan ikke modtage vederlag. Disse medlemmer modtager befordringsgodtgørelse og diæter i forbindelse med deltagelse i udvalgets møder og andre aktiviteter arrangeret af udvalget.

Rammerne for et § 17, stk. 4-udvalg

Det fremgår af kommunestyrelseslovens [KSL] § 17, stk. 4, at kommunalbestyrelsen kan nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget eller de stående udvalg. Kommunalbestyrelsen bestemmer de særlige udvalgs sammensætning og fastsætter regler for deres virksomhed.

De særlige udvalg, der nedsættes i henhold til § 17, stk. 4, kan i modsætning til økonomiudvalget og stående udvalg (også) bestå af medlemmer, der er ikke medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen kan ikke ved nedsættelse af særlige udvalg indskrænke i den kompetence, der i henhold til styrelsesloven og styrelsesvedtægten er tillagt økonomiudvalg og de stående udvalg. Særlige udvalg skal derfor i givet fald nedsættes under det udvalg, som er ansvarligt for den umiddelbare forvaltning af det pågældende område.

Miljø- og Erhvervsudvalget er ansvarlig for den umiddelbare forvaltning af den fysiske planlægning, herunder kommune- og lokalplanlægning. Kommunalbestyrelsen kan tillægge et særligt udvalg forberedende eller rådgivende funktioner.

Kommunalbestyrelsen er med hensyn til de særlige udvalgs sammensætning frit stillet, og der kan således indvælges såvel ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer som kommunalt ansatte.

Formandskabet i det særlige udvalg kan fastlægges af kommunalbestyrelsen i forbindelse med afgørelsen af udvalgets sammensætning, men spørgsmålet kan også overlades til udvalget selv. Hvis ikke kommunalbestyrelsen beslutter andet, gælder de almindelige regler for de stående udvalgs virksomhed også for opgaveudvalget.

KSL § 20, stk. 1-3, om udvalgenes afholdelse af møder, beslutningsdygtighed, flertalsafgørelser, fastsættelse af forretningsorden og protokoltilførsler m.v. er i vidt omfang udtryk for almindelige regler om kollegiale organers

mødevirksomhed, der også gælder for særlige udvalg, medmindre kommunalbestyrelsen udtrykkeligt har besluttet noget andet.

Der gælder ikke for de særlige udvalg et krav om fastlæggelse af årlig mødeplan, jf. KSL § 20, stk. 1, 2. pkt. § 17, stk. 4,- udvalgenes møder er ikke offentlige, og der er ikke hjemmel til, at kommunalbestyrelsen eller udvalget beslutter, at møderne skal være offentlige.

KSL § 28 om et medlems forfald eller udtræden i valgperiodens løb finder også anvendelse på medlemmerne af særlige udvalg. Endelig kan principperne i KSL § 29 om udvalgsmedlemmers habilitet anvendes analogt ved vurderingen af habilitet for et medlem af et særligt udvalg.

Udvalgets virke

Udvalget afholder 1 til 4 møder årligt, derudover 2 studieture til andre dele af Danmark inden for de første to år af deres funktionsperiode.

Udvalgets nedsættes med virkning fra den 1. september 2026 og ophører på datoen for kommunalbestyrelsens vedtagelse af en kommuneplan, dog senest den 31. december 2029.

Lovgrundlag

[Bekendtgørelse af lov om kommunernes styrelse](#) §§ 17, stk. 4, 16, stk. 2

[Vederlagsbekendtgørelsens](#) §§ 7, stk. 3-7, 11, stk. 1

Økonomiske konsekvenser

Et samlet overblik over økonomien for udvalgets virke, dvs. de merudgifter der opstår i forbindelse med arbejdet med plan- og udviklingsstrategi samt kommuneplan, som ligger ud over administrationens sædvanlige arbejdsproces:

Budget for § 17 stk. 4 udvalg for kommuneplan over en fireårig periode

Gennemførelse af udvalgets arbejde	2026	2027	2028	2029
Udvalgsmedlemmers vederlag	80.000	248.000	248.000	248.000
Mødediæter, befordring m.v.	8.000	54.000	54.000	8.000
Borger- og aktørinddragelse, facilitering og digital understøttelse	130.000	100.000	100.000	10.000
Bydialoger, byvandring, workshops	0	75.000	100.000	0
Studierejser og forplejning	0	100.000	100.000	0
Ekstern bistand, oplægsholdere, specialister, og kommunikationsindsats	10.000	200.000	250.000	80.000
Analyser, data, prognoser og faglige vurderinger	50.000	300.000	300.000	175.000
Faglig ledelse fra planafdelingen	10.000	300.000	300.000	175.000
Udvalgssekretær	10.000	40.000	40.000	40.000
I alt i kr.	298.000	1.417.000	1.492.000	736.000
I alt i kr. for perioden 2026 - 2029				3.943.000

Indkøb af ekstern bistand og data	2026	2027	2028	2029
Demografi og fordeling af kommunale institutioner		250.000		
Erhvervsudvikling i fysisk plan		200.000		
Boligmarkedsanalyse og boligbehov		250.000		
Bylivsanalyse og scenarieudvikling		200.000		
Arealudnyttelse for by, erhverv, landbrug og andet		200.000		
I alt i kr.	0	1.100.000	0	0
I alt i kr. for perioden 2026 - 2029				1.100.000

Vederlag til politikere

Formanden for § 17, stk. 4-udvalget modtager et vederlag på 17 % af borgmesterens vederlag, svarende til vederlaget til formænd for de stående udvalg, jf. Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommune, 1. januar 2026.

Menige medlemmer af § 17, stk. 4-udvalget (kommunalbestyrelsesmedlemmer) modtager 2 % af borgmesterens vederlag, svarende til de menige medlemmer af de stående udvalg, jf. Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommune, 1. januar 2026.

2026: 80.000 kr. finansieres inden for eksisterende ramme på bevilling 64 Politikere

2027-2029: 744.000 kr. i alt til bevilling 64 Politikere. Oversendes til budgetbehandlingerne for 2027 som opprioriteringsforslag.

Analysér, oplægsholdere, studieture m.v.

2026: 218.000 kr. til bevilling 43 Erhverv finansieres af kassebeholdningen

2027-2029: 4.001.000 kr. i alt til bevilling 43. Oversendes til budgetbehandlingerne for 2027 som opprioriteringsforslag.

Samlet

2026 - 2029: 3.943.000 kr. til gennemførelse af udvalgets arbejde

2026 – 2029: 1.100.000 kr. til indkøb af ekstern bistand og data

I alt 2026 – 2029: 5.043.000 kr.

Bilag

Kommissorium for § 17 stk. 4 for kommuneplan

TEMAER og SAMARBEJDSFORM-Bornholm 2036

Udvidelsesforslag § 17 stk 4 udvalg kommuneplan_bevilling 43 Erhverv

Udvidelsesforslag § 17 stk 4 udvalg kommuneplan_bevilling 64 Politikere

plan-og-udviklingsstrategi-2024

Bornholm 2026

Befolkningsprognose for Bornholms Regionskommune 2026-2038

Styrelsesvedtægt pr. 1. januar 2026

Punkt 13: Videreførelse samt opprioritering af ressourcer i kommunen til arbejdet med Energiø Bornholm

26/9835

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter

Økonomiudvalget beslutter

Formål med sagen

Energiø Bornholm er med det brede forlig bag energioaftalen af 3. februar 2026 nu på vej til, at blive realiseret.

På baggrund af oplysninger fra Energinet forventes projektet at gå ind i anlægsfasen fra 2027. Kommunen skal i de kommende måneder og frem mod projektets forventede afslutning i 2036 myndighedsbehandle en lang række ansøgninger og forhold, arbejde for at minimere generne for bornholmerne og samtidig understøtte øvrig udvikling på øen. Erfaringer fra andre større anlægsprojekter peger tilsvarende på et betydeligt pres på kommunale ressourcer.

Bevillingen til de oprindeligt 4 årsværk – reduceret til 3 årsværk i forbindelse med budget 2025 – bortfalder ved udgangen af 2026. Hvis opgaverne skal løses inden for de nuværende driftsrammer, vil det få konsekvenser for både håndteringen af de energiø-relaterede opgaver og kommunens øvrige udviklings- og myndighedsopgaver.

Sagen forelægges med henblik på at sikre ressourcer til, på forsvarlig vis, at kunne løfte de afledte kommunale opgaver relateret til Energiø Bornholm-projektet.

Sagen indeholder et samlet udvidelsesforslag omfattende ressourcer på henholdsvis Miljø- og Erhvervsudvalgets område og Økonomiudvalgets område. De respektive udvalg behandler sagen for eget område.

Indstilling

Direktionen indstiller, at Miljø- og Erhvervsudvalget

- oversender udvidelsesforslag til budget 2027 til finansiering af driften, der på forsvarlig vis kan løfte, de afledte opgaver i kommunen relateret til Energiø Bornholm-projektet, jf. bilag 1 for så vidt angår merudgiften på udvalgets område som angivet i bilaget.

Direktionen indstiller, at Økonomiudvalget

- oversender udvidelsesforslag til budget 2027 til finansiering af driften, der på forsvarlig vis kan løfte, de afledte opgaver i kommunen relateret til Energiø Bornholm-projektet, jf. bilag 1 for så vidt angår merudgiften på udvalgets område som angivet i bilaget.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Jørn Westh kan ikke medvirke.

Helle Munk Ravnborg kan ikke medvirke, idet hun finder at udgifter (godt 17 mio. kr. over en 4-årig periode) til løsning af myndighedsopgaver forbundet med det dansk-tyske statslige Energiø Bornholm projekt, der skal levere strøm til

Tyskland og Sjælland, naturligvis skal finansieres af den danske og tyske stat og ikke af en økonomisk hårdt presset dansk kommune.

Sagsfremstilling

En ny fase i Energiø Bornholm

Energiø Bornholm er et af Danmarks største infrastrukturprojekter og indebærer for Bornholm: etableringen af 3-3,8 GW havvind sydvest for Bornholms kyst, et stationsanlæg i Sose samt kabelforbindelser til Sjælland og Tyskland.

Projektet bevæger sig i forlængelse af den brede aftale i Folketinget i februar 2026, jf. bilag 2, fra planlægningsfase til realisering. Anlægsarbejdet forventes igangsat fra 2027 og vil strække sig over en længere årrække frem mod en gradvis, forventet, idriftsættelse i 2034–2036. Se bilag 3 for en overordnet tidsplan.

I de kommende år vil projektet medføre en omfattende påvirkning af Bornholm. På samme tid bortfalder bevillingen givet af kommunalbestyrelsen i 2023 til nu 3 årsværk, der arbejder målrettet med at understøtte den lokale indpasning af Energiøen på Bornholm samt for at projektet giver så megen lokal værdi som muligt.

Arbejdet med Energiø Bornholm har siden 2020 desuden været understøttet af både kommunale tilskudsmidler og eksterne projektmidler, herunder fra EU og erhvervsfremmeindsatser. Det gælder også en række samarbejder med bornholmske og nationale aktører om kompetenceudvikling, erhverv, innovation og arbejdsmarked relateret til Energiøen, se bilag 4 for en uddybning. En væsentlig del af disse midler og indsatser udløber helt eller delvist i de kommende år.

Erfaringer fra tilsvarende store anlægsprojekter, herunder Femern-forbindelsen, viser samtidig et betydeligt og langvarigt pres på kommunale myndigheds-, planlægnings- og koordineringsressourcer.

Centrale kommunale opgaver i den kommende tid

Kommunens opgave er både at sikre en forsvarlig myndighedsbehandling og samtidig understøtte, at projektet gennemføres på en måde, der minimerer generne og tager mest muligt hensyn til bornholmske forhold samt skaber størst mulig lokal værdi.

Selvom Bornholms Regionskommune ikke er projektejer, ligger der grundet projektets helt særlige karakter og størrelse, en betydelig opgave i at koordinere lokale forhold, følge projektets udvikling og synliggøre bornholmske interesser over for centrale aktører, jf. bilag 3 for et udsnit af aktører. Opgaverne går ofte på tværs af ministerier, myndigheder og øvrige parter, hvor kommunen i nogle tilfælde også skal bidrage til at mediere mellem aktørerne.

Projektet medfører en række opgaver og indsatser på tværs af kommunen, herunder blandt andet:

Myndighedstilladelser

- Tilladelser på følgende myndighedsområder:
 - Natur og Landzone ifm. nedlæggelse og erstatning af vandhul samt nedlæggelse af stendige
 - Spildevand ifm. udledningstilladelse og øvrige spildevandstilladelser (afhængig af projektering fra entreprenør)
 - Vandløb ifm. nedlæggelse af dræn og omlægning af Risebækken
 - Byg ifm. nedrivning af bygninger samt byggetilladelser for de forskellige dele af landanlægget
 - Miljø og byggeaffald bl.a. ift. selektiv nedrivning af bygninger
 - Vejmyndigheden ifm. omlægning af veje og rundkørsel
- Tilsyn, overvågning mm. ifm. ovenstående

- Håndtering af klagesager og dispensationer
- Koordinering af tilladelser på tværs af myndigheder
- Løbende dialog med involverede parter i projektet, herunder Energinet, entreprenører og statslige myndigheder

Boliger

- Planlægning af blandt andet pavilloner til midlertidig arbejdskraft
- Udlejning af kommunaltejet areal
- God integration med lokalområdet

Transport og infrastruktur

- Tung trafik til og fra byggepladser, herunder betonværk ved NCC, området for arbejderboliger i Aakirkeby samt landanlægget ved Sose.
- Planlægning og tilpasning af vejnet og trafikafvikling, herunder analyser og monitorering
- Dialog med transportaktører om kapacitet på færger og logistik
- Betjening af Trafikkontaktråd hvad angår projektet
- Koordinering af transport af store komponenter

Arbejdskraft, uddannelse og lokalt erhverv

- Aktiv indsats for at sikre lokale job og lærlingepladser
- Match mellem virksomheder, entreprenører og arbejdskraft
- Samarbejde med uddannelsesinstitutioner om relevante kompetencer
- Forbedre mulighederne for de bornholmske virksomheder som underleverandører
- Håndtere eventuelle afledte forhold grundet en stor efterspørgsel efter bornholmske virksomheder og arbejdskraft
- Tilflytterindsats, der øger sandsynligheden for at den tilrejsende arbejdskraft bliver boende på øen
- Integration af ny arbejdskraft samt samarbejde om fritidstilbud
- Understøtte arbejdet med uddannelsesstilbud målrettet energiørelaterede job
- Tæt samarbejde med aktører på området for en effektiv indsats

Erfaringer fra bl.a. Lolland viser, at en aktiv indsats kan øge beskæftigelsen markant.

Beredskab og sikkerhed

- Håndtering af nye typer anlæg og risici
- Opbygning af kompetencer i beredskabet
- Forberedelse på arbejdsulykker og større hændelser

Der er tale om en ny type opgave med anlæg, som beredskabet i dag ikke har erfaring med.

Kommunikation og borgerinddragelse

- Løbende information til borgere om projektets udvikling
- Håndtering af bekymringer og lokale påvirkninger
- Gennemførelse af borgerinddragelse i forbindelse med konkrete tiltag

Forsyningssikkerhed

- Overblik og forståelse for ændringer i det bornholmske energisystem
- Samarbejde omkring løsninger på kapacitetsudfordringer i elnettet og forsyningssikkerheden på Bornholm

Styring og overblik

- Samlet koordinering af kommunens indsats
- Interessevaretagelse over for stat og centrale aktører, herunder i forhold til kompensation til naboer og økonomisk understøttelse af kommunens arbejde med Energiøen
- Betjening af et styrket samarbejde med staten
- Betjening af kommunalbestyrelsen ved temamøder studieture og delegationsbesøg
- Koordinering på tværs af indsatser omkring Energiø Bornholm

Opgaven med at implementere kommunens tillæg til erhvervsstrategien Power-to-Vækst er ikke en del af nærværende sag.

Konsekvenser ved ikke at afsætte ressourcer til arbejdet

Hvis der ikke tilføres yderligere ressourcer til indsatsen, vil opgaverne fortsat skulle håndteres inden for de eksisterende rammer. Det vil i praksis påvirke tempoet i kommunens øvrige myndigheds- og udviklingsopgaver, ligesom mulighederne for at arbejde aktivt med bornholmske interesser og lokal værdiskabelse vil blive væsentligt reduceret.

Manglende ressourcer vil blandt andet få følgende konsekvenser:

Myndighedsbehandling, miljø og planlægning

- længere sagsbehandlingstider på både energiø-relaterede og øvrige byggesager, miljøtilladelser mv.
- øget pres på kommunens myndighedsområder med risiko for flaskehalse og prioritering af statslige projekter frem for lokale projekter
- risiko for forsinkelser i energiø-projektet som følge af manglende kapacitet i myndighedsbehandlingen
- manglende planlægning af afledte behov inden for bolig, infrastruktur og erhverv.

Koordinering og interessevaretagelse

- manglende overblik og koordinering på tværs af projektet samt en mere reaktiv opgaveløsning
- svækket mulighed for at påvirke projektets tilrettelæggelse i forhold til bornholmske forhold, og dermed lavere sandsynlighed for at opnå både midlertidige og varige erhvervs- og arbejdsmarkedseffekter

Transport og infrastruktur

- utilstrækkelig håndtering af øget trafik og transportbehov med øget pres på vejnet og færgekapacitet.
- Risiko for flaskehalse i levering til det nuværende bornholmske behov

Beredskab og sikkerhed

- begrænsede muligheder for at opbygge de nødvendige kompetencer og beredskabskapaciteter i relation til nye anlægstyper og risici
- utilstrækkelig forberedelse af beredskabet i forhold til arbejdsulykker, hændelser og nye operative opgaver relateret til Energiø Bornholm

Borgerdialog og lokal forankring

- øget risiko for usikkerhed, modstand og konflikter som følge af begrænset kommunikation og borgerinddragelse
- begrænsede muligheder for at understøtte lokal forankring og håndtere afledte påvirkninger for borgere og lokalsamfund

Økonomiske konsekvenser

Administrationen har i bilag 5 opgjort et samlet estimat for ressourcebehovet. Henset til kommunens økonomiske situation indeholder udvidelsesforslaget alene de ressourcer, der vurderes nødvendige for at kunne løfte de mest centrale opgaver relateret til Energiø Bornholm. Selv med den foreslåede prioritering må det forventes, at projektet fortsat vil påvirke kommunens øvrige opgaveløsning.

Der søges derfor om tilførsel af midler i henhold til det fremlagte udvidelsesforslag.

Det er samtidig en væsentlig faktor, at store dele af Energiø-projektet fortsat ikke er endeligt afklaret. Det gælder særligt havvindsdelen, hvor der endnu ikke er fundet en eller flere opstillere, og hvor de konkrete projekter, ansøgninger og påvirkninger derfor fortsat er usikre.

Endvidere omfatter denne sag ikke de mere langsigtede erhvervsudviklingsindsatser relateret til Energiø Bornholm, herunder arbejde med aktiv tiltrækning af virksomheder, udvikling af erhvervsområder, analyser af erhvervspotentialer eller øvrige strategiske erhvervsudviklingsinitiativer, jf. ambitionerne i kommunens tillæg til erhvervsstrategien.

Der vil på et senere tidspunkt blive fremlagt særskilte sager til politisk beslutning vedrørende eventuelle indsatser og ressourcer relateret til disse områder

Bilag

Bilag 1 - Udvidelsesforslag_MEU og ØU_2027_Opgaver relateret til Energiø Bornholm

Bilag 2 - Aftale om den økonomiske ramme for Energiø Bornholm 3. februar 2026

Bilag 3 - Temamøde_Energiø_KB_30-04-2026

Bilag 4 - Kort om historik og ressourcegrundlag

Bilag 5 - Energiø - Estimeret ressourcebehov 2026-2036

Punkt 14: Status på det tekniske myndighedsområder

26/9398

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres

Formål med sagen

De tekniske myndighedsområder i Center for Miljø, Plan og Kultur er udfordret af et stort sags- og opgavepres. Orienteringen giver en kort sammenfatning af status og vil blive suppleret med en præsentation på Miljø- og Erhvervsudvalgs mødet.

Indstilling

Direktøren indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Sagsfremstilling

De tekniske myndighedsområder oplever stort arbejdspress. Samtidig med at der er mange ansøgninger fra borgere og virksomheder, der skal behandles, er der ekstraordinært store sagsmængder forbundet med bl.a. Energiø Bornholm projektet og forsvarrets udvidelser og restaureringer. Opgaver, som har forrang på grund af status som 'kritisk infrastruktur'.

Plan

Planafdelingen består af en leder samt 5 medarbejdere. Der er ca. 30 opgaver i kø og der er ca. 5 års ventetid på udarbejdelse af lokalplaner. De større prioriterede opgaver er pt. følgende:

- Arbejderboliger i Aakirkeby
- Almene boliger (DGI)
- Sonja Ferlov pavillion
- Gefion projektet med boliger i Nexø

Med det nuværende budget vurderes det ikke muligt at reducere sagsbehandlingstiden. Planopgaverne er knyttet til gennemførelse af miljøvurderinger eller -screeninger. Det er muligt for ansøger at gøre brug af eksterne konsulenter, med det formål at nedbringe tidsforløbet.

Miljø

Miljøafdelingen består af en leder og 17 medarbejdere. Spildevandsområdet og Miljøvurdering med hver 4 medarbejdere er de to myndighedsområder, som oplever det største sagspres. Ventetiden på en miljøvurdering eller -screening er ca. 5 år og hos Spildevand er ventetiden mellem 2-4 år.

Miljøvurderingsarbejdet er blevet væsentlig mere omfattende gennem de sidste 5 år. Der stilles større krav til undersøgelser og vurderinger, hvilket er med til at gøre arbejdet mere omfattende og tidskrævende.

Både hos Miljøvurdering og Spildevand arbejdes der med procesoptimering. Endvidere er Spildevand i gang med at digitalisere ansøgningsblanketter og arbejder på at bruge byggesagssystemet NOVA som sagsbehandlingssystem, da det

vurderes, at det vil give et væsentlig bedre sagsflow og overblik.

Med de tilgængelige ressourcer vurderes det, at det ikke er muligt at nedbringe sagsbehandlingstiden hos Miljøvurdering – dog er det målet at arbejdet med procesoptimering forhindrer yderligere øgning af sagsbehandlingstiden. Ønskes en nedbringelse af sagsbehandlingstiden vil det kræve ekstra ressourcer.

Med de igangværende tiltag hos Spildevand vurderes det, at sagsbehandlingstiden kan nedbringes til 1-2 år. Yderligere ønske om nedbringelse af sagsbehandlingstid vil kræve, at der tilføres ekstra ressourcer.

Byg

Byg består af en leder samt 15 medarbejdere, hvoraf 10 årsværk er byggesagsbehandlere.

Byg har arbejdet målrettet med at nedbringe både sagsmængden og sagsbehandlingstiden. Den samlede sagsmængde er nu ca. 1000 sager, hvoraf 400 er lovliggørelsessager. Derudover er der knapt 2000 sager, som ikke er formelt afsluttet. Det vil sige, at der er mangler færdigmelding/ibrugtagningstilladelse.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sager med servicemål er nu ca. 65 dage – en reduktion på ca. 160 dage siden 2024. Servicemålet er 40 dage for småhuse og 60 dage for erhverv. Med det nuværende budget vurderes det ikke muligt at få sagsbunken og sagsbehandlingstiden yderligere markant reduceret.

Natur

Naturafdelingen består af 8 medarbejdere, hvoraf 2 er projektansatte. Opgaveporteføljen spænder bredt over en lang række opgaver. Udover naturforvaltning, sagsbehandling, undersøgelser og tilsyn er afdelingen administrativt ansvarlig for større naturrelaterede projekter. I den forbindelse kan nævnes Grøn Trepark og stiprojektet på tværs af Bornholm.

Kravene i forbindelse med bl.a. naturundersøgelser af bilag IV-arter og tilsyn med de i naturbeskyttelseslovens §3 beskyttede naturtyper er blevet skærpet. Der er væsentlig flere opgaver end nogen sinde. Med kun 1,5 årsværk til disse opgaver, er der opgaver, der bliver nedprioriteret. Det betyder, at Regionskommunen bl.a. ikke lever op til tilsynsforpligtelserne.

Ligeledes er vandløbsmyndigheden, med kun én medarbejder, undernormeret i forhold til opgavemængde. Der er gennem knapt et år arbejdet målrettet med at rydde op i sagsbunkerne og strømline processen. Det forventes, at sagsbehandlingstiden kan nedbringes (pt. estimeret 10 år), men det kræver ekstra ressourcer at få sagsbehandlingstiden ned på et acceptabelt niveau.

Vejmyndighed

Vejmyndigheden består af en leder (som deles med beredskabet) og 8 sagsbehandlere. Der er en større portefølje af sager, som omhandler trafikikkerhedsprojekter, tilladelser under færdselsloven, vejloven samt privatvejsloven. Sagerne har principielt relevans til andre myndigheders sagsbehandling, som vil kunne opleve forlænget sagsbehandling.

De opgaver, der er i forbindelse med forarbejdet, projekteringen og analyse arbejdet til nuværende sagsmængde, vil ikke kunne ske med nuværende sags flow og sagsbehandler ressource, uden at det vil have afsmittende effekt på længere sagsbehandling hos Byg, såsom matrikulære berigtigelser, nedlæggelse af vejbygge linjer og tilslutning til offentlig vej, samt projekteringen af trafikikkerheds projekter.

Beredskabet

Beredskabet består af en leder (som deles med Vejmyndigheden) og 5 årsværk, hvoraf de 3 er sagsbehandlere.

Energiø Bornholm vil medføre nye og mere komplekse opgaver for Bornholms Brandvæsen – både som myndighed og som operativt beredskab.

Brandvæsenet forventes at blive tæt involveret i den brandtekniske byggesagsbehandling samt i arbejdet med sikkerhed, risikovurderinger og beredskabsplanlægning i samarbejde med andre myndigheder og Beredskabsstyrelsen.

Projektet adskiller sig fra almindelige byggesager, da der ikke tidligere er gennemført lignende projekter i Danmark. Der findes derfor kun begrænset erfaring og ingen vejledninger på området. Dette betyder, at Bornholms Brandvæsen skal opbygge ny viden og samarbejde tæt med eksterne specialister og rådgivere, herunder blandt andet Hovedstadens Beredskab.

Energiøen forventes samtidig at skabe nye typer af risici og hændelser, som stiller større krav til både udstyr, uddannelse og operative kapaciteter. Det gælder blandt andet håndtering af:

- Brande i tekniske anlæg og energisystemer
- Batteribrande og energilagring
- Højspændingsanlæg og transformatorer
- Forurening og miljøuheld
- Længerevarende hændelser med behov for ekstra mandskab og logistik
- Hændelser der påvirker kritisk infrastruktur og strømforsyning
- Eventuelle redningsopgaver i byggefaserne

Der vil derfor være behov for mere specialiseret uddannelse af brandvæsnets medarbejdere, særligt indenfor højspænding, batteribrande, energianlæg og indsats ved kritisk infrastruktur.

Det forventes desuden, at projektet vil medføre øgede udgifter til blandt andet materiel, uddannelse, vedligeholdelse og ekstern rådgivning, ligesom sagen vil kræve betydelige ressourcer til møder, koordinering og myndighedsarbejde.

Procesoptimering og digitalisering

Hos alle dele af de tekniske myndighedsområder er der fokus på procesoptimerings- og digitaliseringsmuligheder. Begge dele kræver dog tid og ressourcer. Tid til at identificere muligheder og udarbejdelse af eventuel business case samt tid til efterfølgende implementering og ikke mindst budget til køb af systemer og licenser.

De digitaliseringsinvesteringer, der allerede er gennemført er blevet finansieret af driftsbudgettet. Der er pt. ønske om yderligere digitaliseringsinitiativer – bl.a. indkøb af værktøjerne Monday.com og Koordinat.dk, men lige nu er der reelt ikke økonomi til dem.

Nogle af de digitaliseringsmuligheder, der pt. vurderes og evalueres vil ikke nødvendigvis spare ressourcer på den korte bane, men vil derimod sikre at kommunen lever op til en given forpligtelse.

Økonomiske konsekvenser

-Ingen økonomiske konsekvenser

Punkt 15: Opsigelse af Gate21-medlemskab

25/23091

Sagsgang

Miljø og Erhvervsudvalget beslutter

Formål med sagen

Bevillingen til medlemskab af Gate21 udløber i 2026. Udvalget skal beslutte om Bornholms Regionskommune fortsat skal være medlem af Gate21.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Bornholms Regionskommunes medlemskab af Gate21 opsiges.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune er partnermedlem af Gate21. I budget 2026 blev det besluttet, at reducere BRK medlemskab til almindeligt medlemskab (92.000 kr.) fra partnermedlem (183.000 t.kr). Det har i midlertidigt vist sig, at Gate21 ikke deler BRKS fortolkning af Gate21s vedtægter, idet Gate21 sidestiller skift af medlemskabstype med opsigelse af medlemskabet. BRK kan derfor ikke realisere besparelsen om skift af medlemskab i 2026 indenfor opsigelsesvarslet, da opsigelse skal ske med 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår. BRK er derfor fortsat partnermedlem i 2026, og merudgiften bæres inden for de nuværende rammer i 2026.

Den nuværende Gate21-bevilling er treårige og udløber ved udgangen af 2026. Men der er ikke en bevilling fra 2027 og frem til et almindeligt medlemskab. Som følge deraf opsiges BRK medlemskabet som partner uden at tegne et nyt medlemskab som almindeligt medlem.

BRK har et begrænset samarbejde med Gate21. BOFA, som er en afdeling i BRK og dermed med i BRKs medlemskab, har ansøgt midler til nye projekter i samarbejde med Gate21, som BOFA vurderer ikke forudsætter Gate21-medlemskab. På den baggrund er det BRK-administrations vurdering, at BRK ikke behøver at være medlem af Gate21.

Økonomiske konsekvenser

Gate21 bevillingen udløber ved udgangen af 2026. Merudgiften ved at medlemskabet ikke kan nedgraderes i 2026, som forudsat i budget 2026, dækkes indenfor de nuværende økonomiske rammer.

Punkt 16: Forslag til ny indsatsplan for drikkevandsbeskyttelse ved Smålyngsværket

24/24519

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter

Formål med sagen

Miljøstyrelsen har gennemført en ny undersøgelse af grundvandsforholdene på Sydbornholm. På baggrund af resultaterne herfra er det vurderet, at der bør laves en ny, revideret indsatsplan for drikkevandsbeskyttelsen ved Smålyngsværkets indvindingsområder. Forslaget skal ifølge loven i 12 ugers offentlig høring, inden endelig plan kan vedtages.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- forslaget til indsatsplan sendes i 12 ugers offentlig høring.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen foretager løbende undersøgelser af grundvandsforholdene i Danmark og vurderer, hvor særlige hensyn til drikkevandsressourcen er nødvendige.

Områder udlægges årligt ved lov i ”Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer”. I denne forbindelse udpeges, med reference til Vandforsyningslovens §11a, såkaldte særligt følsomme indsatsområder. Her er kommunen forpligtet til at udforme en plan for, hvordan drikkevandet skal beskyttes.

Kravene til indholdet af disse planer fremgår af Vandforsyningslovens §13 og af ”Bekendtgørelse om indsatsplanlægning”.

Der er lavet indsatsplaner for alle bornholmske vandværker ud fra tidligere undersøgelser og udpegninger. Den seneste udpegning gav imidlertid meget store ændringer i afgrænsningen af indvindingsområderne tilhørende Smålyngsværket.

Samtidig er den overordnede vurdering for området ændret. Sandstenen på Sydbornholm har hidtil ikke været anset for nitratfølsom, men ud fra den seneste undersøgelse kan det ikke udelukkes, at nitrat med tiden kan blive en udfordring for drikkevandsressourcen i området.

Der er ikke målt pesticidindhold af betydning i området, men magasinet må anses for pesticidfølsomt.

Smålyngsværket leverer omkring 25 % af alt vand på Bornholm, og en mulig risiko skal adresseres i tide. Den primære indsats i planen er derfor at følge situationen nøje med et udvidet monitoringsprogram.

Bornholms Regionskommune, Miljøafdelingen (BRK) har udformet bilagte indsatsplan i dialog og samarbejde med Bornholms Vand A/S (BEOF), som ejer Smålyngsværket, og Bornholms Landbrug og Fødevarer (BLF).

Som det er krævet i loven, blev der tidligt i forløbet nedsat et Koordinationsforum, bestående af repræsentanter for BRK, BEOF og BLF, samt lokale lodsejere. Koordinationsforummet har mødtes regelmæssigt og været i kontakt på anden måde. Et udkast til indsatser er godkendt af Koordinationsforummet.

I henhold til Bornholms Regionskommunes kompetenceplan skal forslag til indsatsplan godkendes på Miljø- og Erhvervsudvalget og derefter sendes i 12 ugers lovpligtig høring.

Alle kan indsende indsigelser i høringsperioden.

Endelig indsatsplan med eventuelle tilpasninger efter høringsperioden forelægges Miljø- og Erhvervsudvalget, som kan indstille planen til endelig godkendelse ved Kommunalbestyrelsen.

Godkendt endelig plan kan ikke påklages. Det fremgår af Vandforsyningsloven, at planer udformet efter lovens kapitel 3 om planlægning ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Dokumenter i samlet plan:

- Forslag til indsatsplan
- Monitoringsprogram
- Grundvandsbeskyttelse ved Smålyngsværket- baggrund og muligheder (BRK)
- Resultat kortlægning Sydbornholm, Miljøstyrelsen
- Notat fra Energi & Miljø vedrørende de retlige rammer for indsatsplanlægningen

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Forslag til Indsatsplan for drikkevandsbeskyttelse ved Smålyngsværket

Monitoringsprogram Smålyngsværket 2026 -

Notat fra Energi & Miljø vedrørende de retlige rammer for indsatsplanlægningen

Rapport kortlægning Sydbornholm, Miljøstyrelsen

Grundvandsbeskyttelse ved Smålyngsværket- baggrund og muligheder

Punkt 17: Igangsætning af ændring af lokalplan nr. 137 for et boligområde ved Langebjergvej i Sandvig

26/7243

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget beslutter

Formål med sagen

I forbindelse med sagsbehandlingen af byggeansøgninger for flere ejendomme omfattet af [lokalplan nr. 137 for et boligområde ved Langebjergvej i Sandvig](#), er administrationen blevet opmærksom på, at lokalplanen indeholder modstridende bestemmelser. Lokalplanen skulle muliggøre opførelsen af enkelt- og dobbelthuse, men indeholder bestemmelser om udstykning, som reelt forhindrer opførelsen af dobbelthuse. Dette skyldes byggelovens krav om udstykning ved opførelsen af mere end ét enfamiliehus til helårsbeboelse på en ejendom.

Økonomiudvalget skal beslutte, om en ændring af lokalplan nr. 137 skal igangsættes. Såfremt dette er tilfældet, vil Økonomiudvalget snarest muligt få forelagt en sag til politisk beslutning, hvor omfanget og målsætningen for det kommende planarbejde skal fastsættes.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- en ændring af lokalplan nr. 137 igangsættes, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune vedtog i oktober 2010 lokalplan nr. 047 for et boligområde ved Langebjergvej i Sandvig, som skulle muliggøre opførelsen af enfamiliehus eller dobbelthuse til helårsbeboelse. Udarbejdelsen af lokalplanen skete i et samarbejde mellem en bygherrebetalt rådgiver og kommunen.

Kommunalbestyrelsen besluttede i 2013, at bopælspligten uden for de otte største byer skulle ophæves. Som en del af effektueringen af denne beslutning, blev lokalplanen for boligområdet ved Langebjergvej ændret, så der ikke længere var krav om helårsbeboelse. I forbindelse med ændringen fik lokalplanen tildelt nr. 137.

I forbindelse med sagsbehandlingen af byggeansøgninger for flere ejendomme omfattet af lokalplan nr. 137 er administrationen blevet opmærksom på, at der i forbindelse med dens udarbejdelse tilbage i 2010, ikke blev taget højde for byggelovens krav vedr. udstykning ved opførelse af mere end ét enfamiliehus til helårsbeboelse på en ejendom.

Kommunen har i forbindelse med sagsbehandlingen af ovennævnte ansøgninger modtaget flere henvendelser fra grundejere i området omkring lokalplan nr. 137, som anfører, at kommunen bør forhindre det ansøgte byggeri og tilvejebringe en ny lokalplan for området.

Plangrundlag

[Lokalplan nr. 137](#) har bl.a. til formål at skabe det planmæssige grundlag for et nyt attraktivt boligområde med et varieret udbud af boligtyper i form af enkelt- eller dobbelthuse på op til 12 matrikler. Derudover skulle lokalplanen sikre, at kvaliteterne i området bevares, herunder bl.a. terrænformer og en vis åbenhed i landskabet, samt et fælles udtryk for området. Det fremgår endvidere af lokalplanens anvendelsesbestemmelser, at området må anvendes til boligformål i form af én- eller tofamilieboliger/dobelthuse.

Af lokalplanens øvrige bestemmelser er der flere steder differentieret imellem dobbelthuse og øvrigt byggeri (enfamiliehuse). Bl.a. må bebyggelsesprocenten for dobbelthuse ikke overstige 40, mens den for øvrigt byggeri ikke må overstige 35. Ligeledes afhænger den tilladte længe og brede på bygninger af, om der er tale om dobbelthuse eller enfamiliehuse.

Lokalplanens udstykningsbestemmelser fastsætter, at området skal udstykkes i henhold til principperne på den til lokalplanen vedlagte udstykningsplan (med 12 matrikler), og at ingen grund må være mindre end 700 m² eller større end 1.400 m². Det er disse bestemmelser samt det maksimale antal matrikler i lokalplanens formål, der forhindrer opførelsen af dobbelthuse, da dobbelthuse til helårsbeboelse skal kunne udstykkes i henhold til byggelovens § 10 A.

Byggelovens § 10 A

Når der opføres mere end ét enfamiliehus til helårsbeboelse på en ejendom, skal bebyggelsen opføres og anbringes således, at hver boligenhed med tilhørende grundareal kan udstykkes til en selvstændig ejendom med lovlig vejadgang, jf. byggelovens § 10 A.

Bestemmelsen finder anvendelse, når der på én ejendom opføres to eller flere enfamiliehuse til helårsbeboelse. Det vil sige både fritliggende enfamiliehuse (åben-lav bebyggelse) og helt eller delvis sammenbyggede enfamiliehuse (tæt-lav bebyggelse).

Lokalplaner kan ikke uden særlig hjemmel tilsidesætte anden lovgivning, og det fremgår ikke af byggeloven, at § 10 A kan tilsidesættes med en lokalplan.

Ekstern juridisk bistand

Administrationen har i forbindelse med oplysningen af denne sag rekvireret ekstern juridisk bistand, så retspraksis, eventuelle opmærksomhedspunkter og kommunens handlerum kunne klarlægges.

De eksterne juridiske vurderinger/notater er vedlagt som bilag 1 og bilag 2 til orientering.

Administrationens vurdering

Det er på nedenstående baggrund administrationens vurdering, at det i denne sag vil være hensigtsmæssigt, at der tilvejebringes en ændring af lokalplan nr. 137, så dens bestemmelser om udstykning afspejler lokalplanens øvrige bestemmelser ift. opførelsen af dobbelthuse.

Det er administrationens vurdering, at det var hensigten, at lokalplan nr. 047 skulle muliggøre udstykning af 12 matrikler, hvorpå der kunne opføres et enkelt- eller dobbelthus. Vurderingen bygger bl.a. på lokalplanens eksplicite regulering af dobbelthuse, og at det ligeledes fremgik af sagsfremstillingerne om godkendelsen af forslaget til lokalplan nr. 047 samt den endelige vedtagelse af lokalplan nr. 047, at det skulle være muligt at opføre dobbelthuse.

Det var tidligere administrationens opfattelse, at en lokalplan kunne indeholde en bestemmelse om udstykningsforbud samtidig med, at udstykningen af ejerlejligheder fortsat er muligt, da en lokalplan ikke kan regulere etableringen af ejerlejligheder. Administrationen er dog sidenhen blevet opmærksom på, at dette ikke er tilfældet, såfremt byggeriet er omfattet af byggelovens § 10 A.

Den videre proces

Såfremt Økonomiudvalget beslutter, at en ændring af lokalplan nr. 137 skal igangsættes, vil nedenstående proces blive igangsat:

1. Beslutningsgrundlag ift. omfanget og målsætningen for planarbejdet udarbejdes.
2. Beslutningsgrundlag forelægges Økonomiudvalget (herefter ØU), via Miljø- og Erhvervsudvalget (herefter MEU), til beslutning.
3. Forslag til ændring af lokalplan nr. 137 (herefter planforslag) udarbejdes.
4. Planforslag screenes for miljøvurderingspligt.

5. Eventuel miljørapport udarbejdes.
6. Planforslag forelægges ØU, via MEU, til godkendelse.
7. Planforslag sendes i offentlig høring.
8. ØU, via MEU, behandler indkomne høringssvar og vedtager lokalplanen endeligt. Der vil i forbindelse med vedtagelsen kunne foretages justeringer i planforslaget.
9. Lokalplanen offentlig bekendtgøres. Fra offentliggørelsen vil der være en klagefrist på fire uger.

Det er administrationens forventning, at beslutningsgrundlaget omhandlende omfanget og Målsætningen for det kommende planarbejde vil kunne forelægges til politisk beslutning i løbet af efteråret 2026.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling

Ved mødet i Miljø- og Erhvervsudvalget blev mail fra advokat Morten Strausholm dateret 2. juni 2026 udleveret. Mailen er vedhæftet referatet – bilag 3.

Bilag

Bilag 1 - Notat af 4. december 2025

Bilag 2 - Notat af 9. marts 2026

Bilag 3 - Mail fra advokat Morten Stausholm dateret den 2. juni 2026

Punkt 18: Den videre proces for arbejdet med detailhandelsplanlægningen

26/6374

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget beslutter

Formål med sagen

Bornholms Regionskommune har modtaget henvendelser fra selskabet bag butikskæden Biltema (i 2022) samt et udviklingsselskab (i 2025), som begge har vist interesse for det kommunalt ejede areal øst for Vibegård i Rønne. Selskaberne ønsker arealet udlagt som et aflastningsområde for en eller flere større boksbutikker, hvilket vil være en ændring i kommunens detailhandelsplanlægning.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. april 2025 at igangsætte forarbejdet til en ændring af detailhandelsplanlægningen (kommuneplanen), og der blev afsat penge til udarbejdelsen af en detailhandelsanalyse. Denne analyse skulle bl.a. belyse grundlaget for at udlægge et nyt aflastningsområde bestående af flere butikker med et samlet butiksareal på op til 15.000 m² samt konsekvenserne forbundet hermed. Der er nu udarbejdet et udkast af analysen, der er vedlagt som bilag 1, og et udkast til en sammenfatning heraf, der er vedlagt som bilag 2.

En ændring af detailhandelsplanlægningen vil potentielt berøre store dele af det bornholmske samfund, og administrationen anbefaler derfor, at der afholdes en foroffentlighedsfase, da en foroffentlighedsfase giver borgere mv. mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til det videre arbejde og planlægningen.

Økonomiudvalget skal tage stilling til, om der skal afholdes en foroffentlighedsfase inden det skal besluttes, om der skal igangsættes udarbejdelse af et kommuneplantillæg, en lokalplan samt en miljørapport (herefter planarbejdet).

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- der udarbejdes et debatoplæg til en foroffentlighedsfase, som forelægges til politisk godkendelse, inden det sendes i offentlig høring.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. april 2025 at igangsætte forarbejdet til en ændring af detailhandelsplanlægningen (kommuneplanen), og der blev i den forbindelse afsat 350.000 kr. til udarbejdelsen af en detailhandelsanalyse. Dette forarbejde blev igangsat på baggrund af henvendelser fra selskabet bag butikskæden Biltema samt et udviklingsselskab, som begge er interesserede i, at området øst for Vibegård i Rønne udlægges som et aflastningsområde for en eller flere større boksbutikker.

Rådgivningsvirksomheden Sweco har nu udarbejdet detailhandelsanalysen, som bl.a. beskriver udviklingen inden for detailhandlen siden den forrige analyse (fra 2013) og forventningerne til udviklingen inden for detailhandlen i løbet af de næste 12 år. Derudover bliver der redegjort for, om der ses at være et aktuelt behov for at udlægge et nyt aflastningsområde ved Vibegård og de medfølgende konsekvenser herved. Der bliver redegjort for konsekvenserne ud fra tre forskellige scenarier for aflastningsområdets størrelse. Der er nu udarbejdet et udkast af analysen, der er vedlagt som bilag 1, og et udkast til en sammenfatning heraf, der er vedlagt som bilag 2.

Væsentlige pointer i detailhandelsanalysen

Fremskrivningen ift. arealbehovet til detailhandel tager udgangspunkt i et minimumscenarie, hvor betingelserne, eksempelvis stigende nethandel og faldende privatforbrug, er dårlige for den fysiske detailhandel, og et maksimumscenarie, hvor betingelserne er positive for den fysiske detailhandel. Begge scenarier er baseret på kommunens egen befolkningsprognose, som viser en befolkningsstilbagegang til ca. 38.000 indbyggere i 2038. I minimumscenariet vil arealbehovet til detailhandel være en smule lavere end i dag, og i maksimumscenariet vil arealbehovet være større end i dag.

Nye udvalgswarebutikker i et aflastningsområde vil på den ene side bidrage til et mere varieret butiksudbud og øge handelsbalancen, men vil på den anden side få konsekvenser for handels- og bylivet i bl.a. Rønne bymidte. Der er potentiale for at tiltrække nogle af de butikskæder, der aktuelt ikke er til stede på Bornholm, og udlægningen af et aflastningsområde giver mulighed for at skabe et nyt moderne og fremtidssikret butiksområde. Et nyt butiksområde vil dog hente en del af sin omsætning fra den eksisterende detailhandel, særligt udvalgswarebutikkerne i det eksisterende aflastningsområde i Rønne. Butiksområdet vil ligeledes bidrage til beskæftigelsen, men vil dog samtidig fortrænge nogle eksisterende jobs inden for detailhandel grundet en øget konkurrence. Ændringerne/forskydningerne i omsætning og beskæftigelse varierer alt efter, hvilket af de tre scenarier, der kigges på.

Kommunen kan fokusere på at styrke bymidterne og fastholde den nuværende centerstruktur, så der ansøres en udvikling med levende og attraktive bymidter med mest muligt handelsliv, eller fokusere på at åbne op for vækst og udvikling med nye udlæg, hvor der er efterspørgsel, så den samlede omsætning (handelsbalancen) stiger. Konkrete projekter skal afvejes ift. de forskellige hensyn, men det vil være hensigtsmæssigt at sikre en funktionsopdeling mellem bymidten og aflastningsområder.

Administrationens vurdering

På baggrund af detailhandelsanalysens konsekvensvurderinger vedr. udlæggelsen af et nyt aflastningsområde øst for Vibegård i Rønne, er det administrationens vurdering, at der bør afholdes en foroffentlighedsfase. Dette skyldes, at aflastningsområdet vil få konsekvenser for det eksisterende handelsliv og bymidterne.

En foroffentlighedsfase vil eksempelvis give detailhandlerne mulighed for at komme med forslag til tiltag, som eventuelt kan mindske de negative effekter, eller anbefale et af de tre scenarier for aflastningsområdet. En foroffentlighedsfase vil derudover give offentligheden mulighed for at komme til orde i forhold til en ændring af detailhandelsplanlægningen, da offentlighedens mulighed for at komme med input til selve detailhandelsanalysen har været relativt begrænset grundet formkrav og den efterfølgende databehandling.

Administrationen foreslår, at foroffentlighedsfasen tager udgangspunkt i den tidligere praksis for, hvordan disse blev tilrettelagt og afholdt. Det foreslås, at der udarbejdes et debatoplæg, som beskriver de tre scenarier for aflastningsområdet og de afledte konsekvenser heraf, samt alle de bindinger og begrænsninger for området, som kommunen på nuværende tidspunkt er bekendte med.

Efter den politiske godkendelse af debatoplægget kan dette og detailhandelsanalysen sendes i offentlig høring. Administrationen anbefaler, at høringsperiodens længde først fastlægges, når debatoplæggets omfang er kendt. Administrationen foreslår, at høringen bliver annonceret på kommunens hjemmeside, og at de lokale handelsstands- og erhvervsforeninger orienteres om høringen.

Foroffentlighedsfase

En foroffentlighedsfase (indkaldelse af idéer og forslag) forud for ændringer i kommuneplanen var lovpligtige indtil den 1. januar 2024, og det er derfor nu op til kommunen selv at vurdere, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at afholde en foroffentlighedsfase. Foroffentlighedsfasen er et vigtigt værktøj, som kan bringes i anvendelse for at styrke borgerinddragelsen, inden der igangsættes større ændringer af den kommunale planlægning.

Foroffentlighedsfasen (debatoplægget) skal indeholde en kort beskrivelse af hovedprincipperne i den fremtidige planlægning, så der åbnes op for en offentlig debat om planlægningen. Ved planlægning vedrørende anvendelsen af specifikke arealer, skal de eventuelle begrænsninger eller restriktioner for planlægningen fremgå, så der sker en hensigtsmæssig afgrænsning af debatten. En foroffentlighedsfase giver kommunalbestyrelsen mulighed for at få en indikation af, hvad borgerne mv. tænker i forhold til den planlægning, som påtænkes igangsat.

Den videre proces

Såfremt Økonomiudvalget beslutter, at der skal afholdes en foroffentlighedsfase, vil den nedenstående proces blive igangsat:

1. Administrationen udarbejder et udkast til debatoplæg til foroffentlighedsfasen.
2. Debatoplægget forelægges Økonomiudvalget, via Miljø- og Erhvervsudvalget, til godkendelse.
3. Debatoplægget sendes i offentlig høring.
4. Indkomne bemærkninger fra offentligheden forelægges kommunalbestyrelsen, via Miljø- og Erhvervsudvalget og Økonomiudvalget, der herefter skal beslutte, hvorvidt planarbejdet skal igangsættes, herunder forudsætningerne for planarbejdet.

Såfremt det besluttet, at der ikke skal afholdes en foroffentlighedsfase, vil der snarest muligt blive fremlagt en sag til politisk beslutning om igangsætningen af planlægningen.

Det estimeres, at planarbejdet vil tage 18-20 måneder fra det bliver igangsat. Såfremt der skal afholdes en foroffentlighedsfase forventes det, at der kan træffes beslutning om igangsætning af planlægning i løbet af vinteren 2026-2027 og i løbet af efteråret 2026, såfremt der ikke skal afholdes en foroffentlighedsfase.

Igangsætning af arbejdet i det særlige opgaveudvalg om kommuneplan

Alternativt kan beslutningen herom afvente det § 17, stk. 4-udvalg, som forventes nedsat til at arbejde med kommuneplanen, så § 17, stk. 4-udvalgets arbejde kan indgå i beslutningsgrundlaget.

Der gøres opmærksom på, at arbejdet i forhold til udlægget af et nyt aflastningsområde øst for Vibegård i Rønne har været igangværende siden 2022, hvor det blev besluttet, at kommunen skulle arbejde videre med at muliggøre detailhandel på det pågældende område.

Relevante tidligere sagsfremstillinger

- [Anvendelse af udviklingsområde i landzone ved Vibegård](#)
- [Igangsætning af kommuneplantillæg for udvidelse af detailhandelsstrukturen i Rønne](#)

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Bilag 1 - Detailhandelsanalyse 2026_Udkast.pdf

Bilag 2 - Detailhandelsanalyse 2026_sammendragsrapport_Udkast.pdf

Punkt 19: Råstofplan 2028 - råstofredegørelse og indkaldelse af ideér til planen

26/293

Sagsgang

Miljø og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Bornholms Regionskommune varetager regionsrådets opgaver på råstofområdet, jf. råstoflovens § 42, og indberetter råstofkvaliteter til GEUS og Miljøministeriet, jf. § 28 i samme lov. Bornholms Regionskommune udarbejder ligeledes en 12-årig plan for indvinding og forsyning, jf. råstoflovens § 5a.

Da den gældende råstofplan ikke er blevet revideret siden 2016, indstiller direktionen at den gældende plan revideres og at der indkaldes ideér til ændringer fra offentligheden og interessenter.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- planlægningen for Råstofplan 2028 påbegyndes ved indkaldelse af ideer og forslag.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune skal frem mod maj 2028, udarbejde en forsyningsplan for indvinding af råstoffer. Bornholms Regionskommune har ansvaret for at udarbejde en råstofkortlægning (jf. Råstoflovens § 5a), og på baggrund af denne skal der udarbejdes en råstofplan.

Den overordnede plan for hele råstofplan 2028 ses herunder:

Planprocessen indledes med en ide-fase med to høringer af 8 ugers varighed. Den første (som afsluttes den 20. maj), er en redegørelse over status på råstofplanlægningen, og der gives mulighed for alle at give høringssvar på, hvorvidt planprocessen skal startes. I den nyligt afsluttede høring, blev der afgivet 4 høringssvar. Ingen af de fire var imod revisionen, men ønskede indflydelse i den kommende fase. Når det er politisk bestemt, at planprocessen skal gennemføres, forsætter ide-fasen med anden høringsperiode, med debatoplæg, som opfordrer borgere, virksomheder, myndigheder og interesseorganisationer m.fl. til at indsende ideer og forslag til den kommende råstofplan. På baggrund af indkomne ideer og forslag beslutter Bornholms Regionskommune om og i hvilken udstrækning råstofplanen skal revideres.

I redegørelsen lægger administrationen op til at revisionen omfatter:

- Udlægning af nye graveområder, der sikrer den fremtidige forsyning af nexøsandsten.
- Omlægning af interesseområder til graveområder, på baggrund af yderligere undersøgelse af ressourcerne samt en miljøvurdering, for at sikre den fremtidige forsyning af sand, sten og grus.
- Annullere interesseområder, hvor det viser sig, at der ikke er erhvervsmæssige interessante ressourcer, samt annullere graveområder hvor råstofressourcerne er udtømte, så der ikke er unødige arealreservationer.
- Revision af retningslinjerne i planen. Formålet med en revision af retningslinjerne er, at gøre det mere klart, hvilke muligheder og begrænsninger planens arealudlæg medfører, samt i endnu højere grad at sikre, at andre væsentlige arealinteresser tilgodeses.
- Tilføjelse af baggrundsviden for det fremtidige behov for råstoffer og restressourcer i eksisterende graveområder.

Administrationens vurdering af om øen kommer til at mangle graveområder

To af vores udlagte graveområder for sand, sten og grus forventes at blive udtømt i løbet af de næste 10 år, hvilket giver anledning til en omlægning af nogle af interesseområderne for sand, sten og grus til graveområder, eller til at kortlægge nye områder.

Derudover er der en risiko for, at det nuværende graveområde for nexøsandsten, som ligger vest for Bodilsker, bliver udtømt inden for 15 år. Bornholms særlige status som leverandør af Nexø Sandsten er blevet belyst, ved kontakt til indvinder og Slots- og Kulturstyrelsen, som er en af aftagerne af sandstenen. Styrelsen vil meget gerne anvende Nexøsandsten til vedligeholdsarbejder på de kongelige slotte. Nexøsandstenen er en vigtig del af den danske kulturarv. Derfor vurderes det, at der er behov for at udlægge et område i forlængelse af det nuværende graveområde.

Det vurderes, at de udlagte granit-graveområder vil være mere end tilstrækkelige til indvindingen frem mod 2040.

Økonomiske konsekvenser

På nuværende tidspunkt forventer administrationen, at samarbejdet med Region Hovedstaden gør, at kommunen ikke skal bruge penge på konsulenter. Der kan komme udgifter til egne undersøgelser, men behovet er ikke klarlagt endnu.

Bilag

Høringssvar Trafikstyrelsen

Høringssvar Bornholms lufthavn

Høringssvar Vejdirektoratet

Høringssvar TDC

Punkt 20: Revideret regulativ for husholdningsaffald

23/3563

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Den 27. august 2025 godkendte det daværende Natur-, Miljø- og Planudvalg at sende det reviderede regulativ for husholdningsaffald i høring. Høringsperioden var fra 15. september 2025 til og med den 19. oktober 2025. BOFA modtog to høringssvar, hvoraf det ene har givet anledning til yderligere præciseringer. For at det reviderede regulativ kan træde i kraft, skal det politisk godkendes.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Det reviderede regulativ for husholdningsaffald godkendes.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Efter den nye affaldsordning er gået i drift, er BOFA blevet opmærksom på at regulativet bør specificeres yderligere for at forebygge eventuelle misforståelser i tolkning af reglerne. Behovet for præcisering vedrører følgende emner:

1. Fritagelser
2. Kommunikation til borgere
3. Brug og håndtering af miljøkasser til farligt affald
4. Definitionen af en husholdning
5. Storskrald
6. Genbrugspladser

BOFA modtog som nævnt to høringssvar i høringsperioden. Ingen af dem havde dog bemærkninger til BOFAs foreslåede præciseringer. Høringssvar 1 drejede sig primært om takster og definitioner, mens høringssvar 2 primært drejede sig om skraldemandens arbejdsmiljø og Arbejdstilsynets anbefalinger. I høringssvar 1 blev der efterspurgt definitioner af en række begreber, hvilket BOFA har valgt at imødekomme. Høringssvar 2 gav ikke anledning til yderligere ændringer. De to høringssvar samt BOFAs behandling af disse, fremgår af bilag 1.

På baggrund af høringssvar 1 tilføjes det reviderede regulativ definitioner af:

7. Husholdningsaffald
8. Helårshus (herunder flexbolig)
9. Sommerhus

Derudover har BOFA også valgt at tilføje en beskrivelse af kolonihavers affaldsordning, da disse ligeledes skal sortere deres affald som husholdninger. De kommer dog først på den kommunale affaldsordning i løbet af 2027.

Regulativet kan læses i sin helhed i bilag 2. Alle ændringer er markeret med gult.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved at godkende regulativet.

Bilag

Høringsvar 1 og 2 - behandling

Husholdningsaffald regulativ_revideret udgave_til endelig godkendelse

Punkt 21: Gensidig orientering

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter

Formål med sagen

Gensidig orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Byplanmøde 2026

Punkt 22: Sager til høring

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget beslutter

Formål med sagen

Sager til høring i Ældre-, Handicap eller Ungerådet.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Punkt 7 Ny buskøreplan sendes til høring i Handicaprådet og Ældrerådet, således at høringsvarene foreligger ved behandling i Kommunalbestyrelsen.

Punkt 23: Kommende møder i Miljø- og Erhvervsudvalget

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres.

Formål med sagen

Miljø- og Erhvervsudvalget orienteres om administrationens forventning til punkter til de kommende møder.

Orienteringen har til formål at give udvalget en overordnet indsigt i administrationens igangværende arbejde. Det kan ikke forventes, at administrationen vil kunne give en uddybende forklaring under mødet, da punkterne er under udarbejdelse.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 07-04-2026

Orientering givet.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 02-06-2026

Orientering givet.

Punkt 24: Lukket: Lukket punkt: Køb af areal og bygning

26/9401

Punkt 25: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til igangsætning af trafikanalyser i Rønneområdet

26/4410

Punkt 26: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til ekstern rådgivning til projektering af veje, fortove og stier i forbindelse med de to almene boligprojekter i Rønne

24/442